SYYLÄLINNUNHERNEELLÄ ELÄVIEN HYÖNTEISTEN KARTOITUS TURUSSA VUONNA 2025

FK (biologi) Anssi Junnila
FM (biologi) Turkka Korvenpää
6.11.2025

Envibio

Sisällys:

1. JOHDANTO 3
2. KARTOITETUT LAJIT 3
3. MAASTOTYÖ 5
4. TULOKSET YLEISELLÄ TASOLLA JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ 7
5. KOHDEKOHTAISET TULOKSET 9
5.1 Turun kaupungin ennalta määrittelemät kohteet 9
5.2 Muut nätkelmämaamehiläiselle potentiaaliset kohteet 15
5.3 Muut Hirvensalosta löydetyt linnunhernetikkukoin esiintymät 16
6. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET 33

Kannen kuva: Syylälinnunherne kukkii Katajakalliolla 16.5.2025, kuva: Anssi Junnila

Pohjakartta ja ilmakuva: © Maanmittauslaitos 10/2025.

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Turun kaupungin ympäristönsuojelu tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä syylälinnunherneellä (*Lathyrus linifolius*) elävien hyönteisten kartoituksen maastokaudella 2025. Kartoituksen kohdelajit ovat erittäin uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat nätkelmämaamehiläinen (*Andrena lathyri*) ja linnunhernetikkukoi (*Micrurapteryx gradatella*) sekä erittäin uhanalainen linnunherneryhäkoi (*Leucoptera lathyrifoliella*). Työn suoritti pääasiassa Anssi Junnila, mutta linnunhernetikkukoin maastokartoituksiin osallistui myös Turkka Korvenpää. Junnila ja Korvenpää koostivat yhdessä tämän raportin.

2. KARTOITETUT LAJIT

Kaikki kolme kartoitettua hyönteislajia ovat sidoksissa syylälinnunherneeseen, jonka esiintyminen keskittyy lounaiseen Suomeen. Turussa ja lähiseuduilla laji on paikoin varsin tavallinen ja kasvaa monenlaisissa ympäristöissä. Syylälinnunherne ei vaadi ravinteista maaperää, ja se kasvaa yhtä hyvin paahteisilla pientareilla kuin hieman varjoisammissakin paikoissa. Tyypillisiä kasvupaikkoja ovat mm. metsänreunat. Metsän sisäosissa lajia ei tapaa. Syylälinnunherne kukkii yleensä touko-kesäkuussa hieman kasvupaikasta ja kasvukauden edistymisestä riippuen. Yksittäisiä kukkivia kasveja voi tavata pitkin kesää.

Linnunherneryhäkoi on hyvin pienikokoinen kehtokoihin (Lyonetiidae) kuuluva laji, josta on melko vähän tuoreita havaintoja. Tämä voi liittyä lajin hankalaan havaittavuuteen. Se lentää aikuisena ainakin loppukeväällä ja alkukesällä ja voi tällöin löytyä kenttähaavimalla syylälinnunhernekasvustoja. Laji talvehtii kotelona ja on tällöin löydettävissä lehtiä tarkastelemalla ainakin lokakuussa. Linnunherneryhäkoin fenologia on kuitenkin vielä tarkemmin selvittämättä, ja on mahdollista, että se voi pienenä lajina tehdä kesäpolven, jonka toukat koteloituvat syksyllä. Linnunherneryhäkoita ei tässä kartoituksessa löydetty, ja on mahdollista, että sen esiintymistä pitäisikin selvittää myöhemmin syksyllä koteloita intensiivisesti etsien, mikä ei tähän kartoitukseen käytettävissä olleen ajan puitteissa ollut mahdollista. Ennakkoajatus siitä, että lajin voisi löytää keväällä ei osoittautunut toimivaksi, koska syylälinnunherneen lehdet kuihtuvat syksyn ja talven aikana varsin näkymättömiin, eikä koteloiden löytäminen tällöin onnistu.

Linnunhernetikkukoi on pienikokoinen miinaajakoihin (Gracillariidae) kuuluva laji, jonka esiintyminen ja fenologia tunnetaan paremmin. Se talvehtii aikuisena ja viimeaikaisten

havaintojen perusteella tekee kesäpolven, jonka jälkeläiset koteloituvat ja kuoriutuvat syksyn tullen. Lajin miinajälkiä on helppo havaita ja näiden perusteella sen tunnusomainen kehto toukkineen/koteloineen on usein varsin helppo löytää jo kesä- heinäkuussakin yleensä lehtien alapinnoilta. Linnunhernetikkukoita tuntuu esiintyvän Turun syylälinnunhernekasvustoissa yleisesti. Se ei vaikuta välittävän ravintokasvinsa ympäristöstä vaan sitä löytää niin varjoisilta kuin aurinkoisiltakin syylälinnunherneen kasvupaikoilta. Mielenkiintoinen havainto oli koteloitumaan valmistautuvan toukan löytyminen elokuussa 2025 Turun Kakskerrasta metsäapilalta (*Trifolium medium*). Epätavallinen ravintokasvi herätti ensin epäilyä lajinmäärityksestä, mutta toukan koteloiduttua se otettiin sisäkasvatukseen, ja kotelosta kuoriutui parin viikon kuluttua aikuinen linnunhernetikkukoi. Tämä lienee kuitenkin vain poikkeustapaus, ja kyseisellä paikalla kasvaa lähellä myös paljon syylälinnunhernettä, jolla laji elää elinvoimaisena populaationa. Naaras on ilmeisesti erehdyksessä muninut väärälle kasville, joka kuitenkin on toukalle kelvannut. Linnunhernetikkukoita ei kuitenkaan liene tarpeen jatkossa alkaa etsiä metsäapiloilta, koska syylälinnunherne on selvästi lajin pääravintokasvi.

Nätkelmämaamehiläinen on keskikokoinen maamehiläinen (Andrenidae), joka on Suomessa erikoistunut keräämään mettä ravinnokseen ja siitepölyä toukilleen lähestulkoon yksinomaan syylälinnunherneen kukilta (ahtaasti oligolekti laji), mikä rajoittaa sen levinneisyyttä. Satunnaisesti nätkelmämaamehiläinen voi käydä kevätlinnunherneelläkin (*L. vernus*), mikäli tätä on sopivasti tarjolla kuten Paraisten Lenholmissa, mutta sielläkin se ensisijaisesti vierailee syylälinnunherneellä. Sen sijaan kirjallisuudessa mainittu niittynätkelmä (*L. pratensis*) perustunee vääriin tulkintoihin. Myös Ruotsissa lajin mainitaan käyvän syylälinnunherneellä, mutta Saksassa se suosii aitovirnaa (*Vicia sepium*). Kyse on fenologisesta sopeumasta parhaiten lajin aikuistumisen aikaan kukkivan lajin kanssa. Nätkelmämaamehiläinen aikuistuukin Suomessa silloin kun syylälinnunherneen pääkukinta alkaa, mikä meillä tapahtuu yleensä toukokuun puolessavälissä. Lajin lentoaika ei moneen sukulaiseensa verrattuna näytä olevan kovin pitkä. Se kestää muutamia viikkoja toukokuusta kesäkuun puolelle. Maamehiläisten tapaan koiraat aikuistuvat hieman naaraita aikaisemmin ja vaativat määrityksessä hieman tarkkuutta. Naaraat on sen sijaan helppo tunnistaa raitaisesta takaruumiista, kellanruskeista jaloista ja keskiruumiin karvoituksesta.

Nätkelmämaamehiläinen on paahdeympäristöjen laji, joka suosii syylälinnunhernettä kasvavia aurinkoisia etelä- ja lounaispientareita ja metsän- sekä niitynreunoja. Lisäksi laji tarvitsee sopivaa maaperää, johon se kykenee kaivamaan toukkakäytävänsä. Vakituisillakaan esiintymispaikoillaan se ei tapaa olla kovin runsas vaan yleensä sitä havaitaan vain muutamia yksilöitä kerrallaan. Parhaana lentoaikanaan hyvällä paikalla se voi olla kuitenkin runsaampi.

Nätkelmämaamehiläisen elinympäristövaatimukset ymmärrettiin kunnolla vasta 2000-luvun alkupuolella, mistä lähtien sitä on osattu paremmin etsiä ja lajin esiintymiskuvasta on saatu parempi käsitys. Läntisin havainto on toistaiseksi Naantalista, Rymättylän Kunstenniemestä ja pohjoisin Raisiosta. Itäisin ja samalla eteläisin tieto on Inkoon Fagervikisyä, mikä on samalla toistaiseksi ainoa löytö Uudenmaan luonnonmaakunnan alueelta. Mielenkiintoisia ovat myös löydöt Lohjalta ja Karjalohjalta, mikä osoittaa lajin olevan aiemmin arveltua laajemmalle levinnyt.

Nätkelmämaamehiläisen havainnointi ja kartoitus on jonkin verran ongelmallista johtuen sen melko lyhyestä lentoajasta ja harvalukuisesta ja väliin oikukkaan tuntuisesta esiintymisestä. Toisinaan lajia saa odottaa nähtäväksi vakiopaikoillaankin. Vuoden 2025 varsinaisilta kartoituspaikoilta se havaittiin vain kerran, yksi naaras Satavan Kaivoisissa kesäkuun alussa, missä sitä on säännöllisesti tavattu vuodesta 2019 lähtien. On epäselvää, johtuiko tämä lajille huonosta vuodesta ja/tai säältään vaihtelevasta keväästä, kun jo huhtikuun puolessavälissä sää oli huomattavan lämmintä viiletäkseen taas välillä. Näin ollen nätkelmämaamehiläisen esiintymistä pohdittaessa ja johtopäätöksiä tehtäessä otettiin huomioon aiempien vuosien havaintoja.

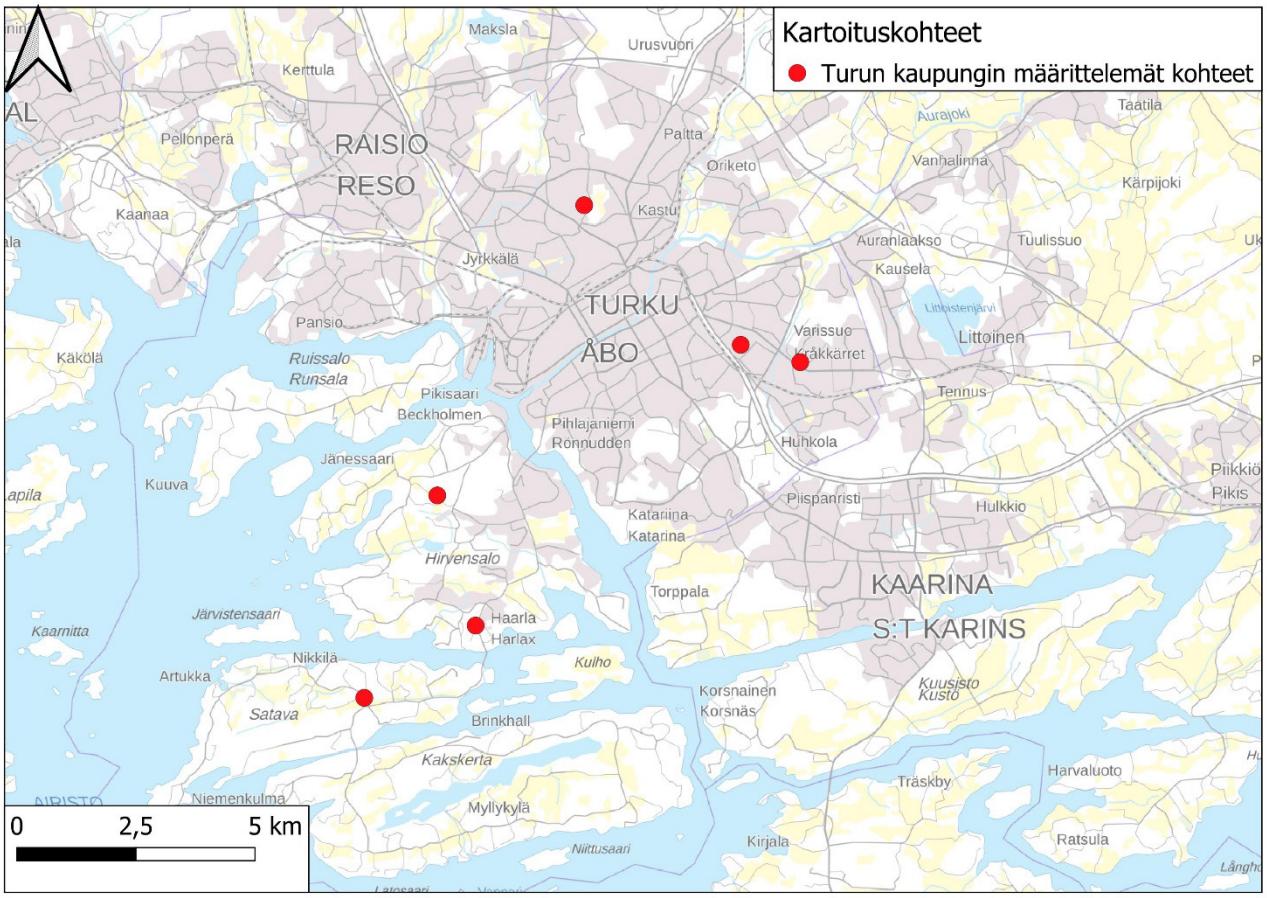
3. MAASTOTYÖ

Maastotyö jakaantui kahteen osaan.

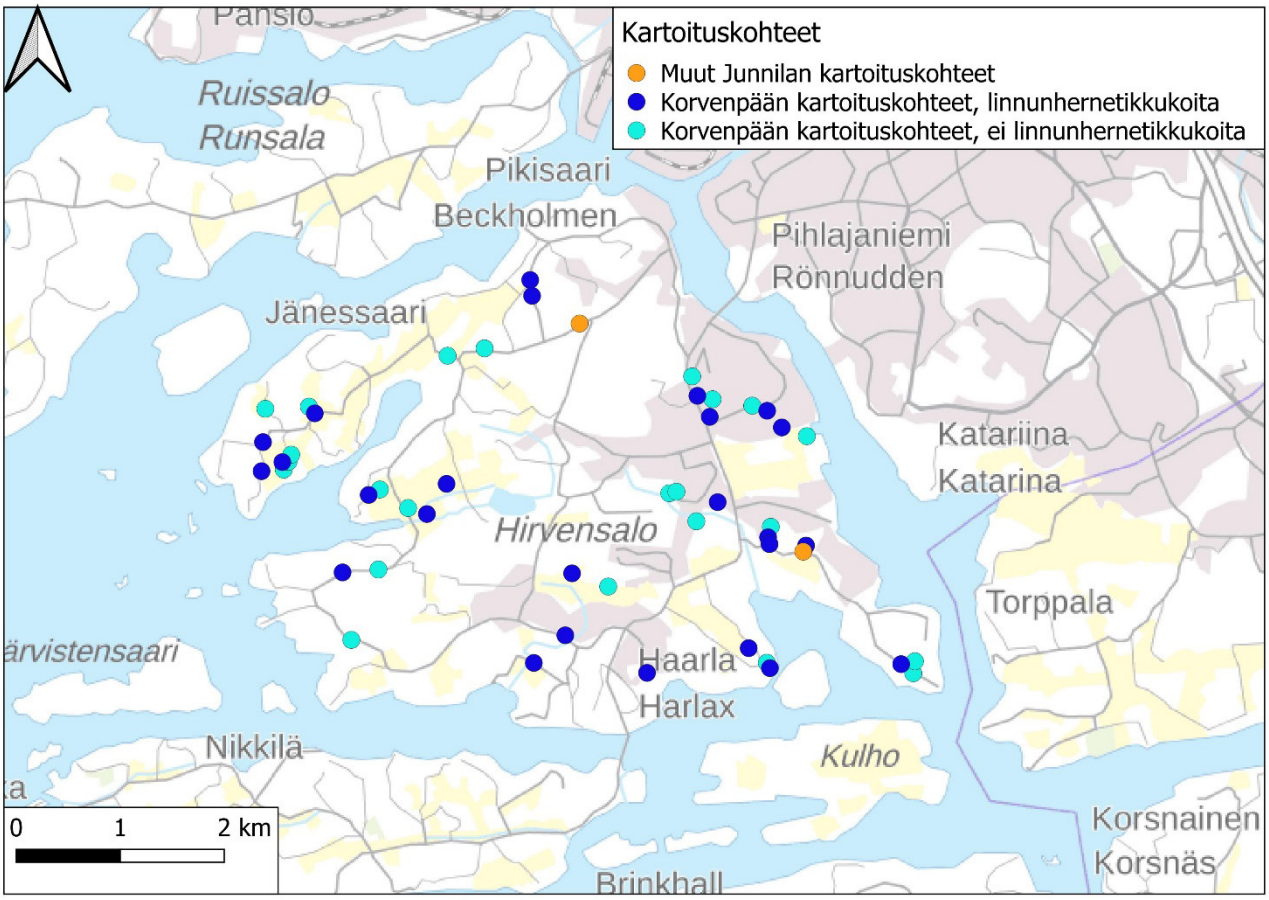
1. Kuuden Turun kaupungin ennalta määrittelemän kohteen kartoitus. Näiltä kohteilta on aiempia havaintoja syylälinnunherneellä elävistä erityisesti suojeltavista hyönteisistä, ja kohteille on suunniteltu perustettavaksi erityisesti suojeltavien lajien suojelualue. Työhön sisältyy kohdelajien etsintä ja kohteiden kuvausten sekä tarkennettujen elinympäristörajausten laadinta. Lisäksi pohdittiin suositeltavia hoitotoimenpiteitä.
2. Syylälinnunherneellä elävien erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöjen kartoitus Hirvensalon saarella. Työhön sisältyy kohdelajien etsintä ja kohteiden kuvausten sekä tarkennettujen elinympäristörajausten laadinta. Lisäksi pohdittiin suositeltavia hoitotoimenpiteitä ja kohteen soveltuvuutta erityisesti suojeltavan lajin suojelualueeksi.

Kuuden Turun kaupungin ennakolta määrittelemän kohteen (kartta 1) kartoitukset suoritti Anssi Junnila. Lisäksi hän kartoitti aiemman oman maastokokemuksensa perusteella

Hirvensalosta kaksi nätkelmämaamehiläiselle potentiaaliselta vaikuttavaa kohdetta (kartta 2). Maastotyöt tehtiin aurinkoisella säällä touko-kesäkuussa nätkelmämaamehiläisen lentoaikaan sekä heinäkuussa, jolloin etsittiin linnunhernetikkukoin miinausjälkiä ja kotelokoppia syylälinnunherneen lehdiltä. Turkka Korvenpää kartoitti linnunhernetikkukoin esiintymistä Hirvensalossa 2.9.2025 – 8.9.2025. Hän tarkasti kaikki Laji.fi -portaaliin vähintään 100 metrin tarkkuudella merkityt syylälinnunherneen kasvupaikat ja kartoitti tämän lisäksi linnunherneelle sopivia metsänreunoja saaren eri puolilla. Kaikkia potentiaalisia syylälinnunherneen kasvupaikkoja ei käytettävissä olleen ajan puitteissa voinut näin laajalla alueella luonnollisesti käydä läpi, mutta kartoitus kattoi kuitenkin laajalti Hirvensalon eri osia (kartta 2). Jo olemassa olevat suojelualueet jätettiin kartoittamatta.

Kartta 1. Turun kaupungin määrittelemien kartoituskohteiden sijainti.

Kartta 2. Muiden kartoituskohteiden sijainti Hirvensalossa.

4. TULOKSET YLEISELLÄ TASOLLA JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Linnunhernetikkukoi on kartoitetuista lajeista Turussa selvästi tavallisin ja jopa paikallisesti yleiseksi luonnehdittavissa. Kun lajin syömäjäljen ja tunnusomaisen kotelon silkinhohtoisine suojakoppineen (kuva 1) tuntee, sitä on helppo etsiä.

Linnunherneryhäkoi jäi tässä kartoituksessa löytymättä. Sen kartoittaminen voisi parhaiten onnistua etsimällä syys-lokakuussa intensiivisesti lajin koteloita syylälinnunherneiltä.

Nätkelmämaamehiläinen esiintyy aikaisempien havaintojen mukaan muutamilla paikoilla Turun kaupunkialueella sekä Hirvensalossa ja Satavassa. Vuonna 2025 sitä ei varsinaisilta kartoituskohteilta tavattu kuin Satavasta yksi naaras. Kakskerran puolella se oli toukokuussa parilla tunnetulla paikalla (Hevoshaka ja Korterannantien varsi) lennossa, kun niillä käytiin tilannetta tarkistamassa. Lajin esiintymiskuva on selvästi laikuittainen, ja tietyt sen löytöpaikat tuntuvat suorastaan liiankin suppeilta, että ne voisivat yksistään ylläpitää

paikallista populaatiota. Siten on mahdollista, että etenkin naaraat joutuvat lentämään laajemmalla etsimässä ravintoa ja pesimämaastoja. Syylälinnunherneellä käy paljon muitakin hyönteisiä (erilaisia mehiläisiä, kimalaisia ja päiväperhosia), joten nätkelmämaamehiläinen voi joutua kilpailemaan ravinnosta, mikä voi osaltaan selittää sen vähälukuisuutta. Näin ollen on tärkeää, että lajin ravinnonhakuverkoston sisällä riittää sopivia kohteita. Siten kaikkia paikkoja, joilla se on joskus havaittu, on syytä vaalia, jotta nätkelmämaamehiläisen kokonaispopulaatio säilyisi elinkelpoisena. Nykyisen tiedon valossa ei voi sanoa, kuinka kauas etenkin naaraat voivat lentää, mutta ei ole mahdotonta, että kaupunkialueen populaatiot voisivat ainakin ajoittain saada täydennystä esimerkiksi Kakskerran saarelta, jossa nätkelmämaamehiläistä tavataan useassa paikassa varsin säännöllisesti.

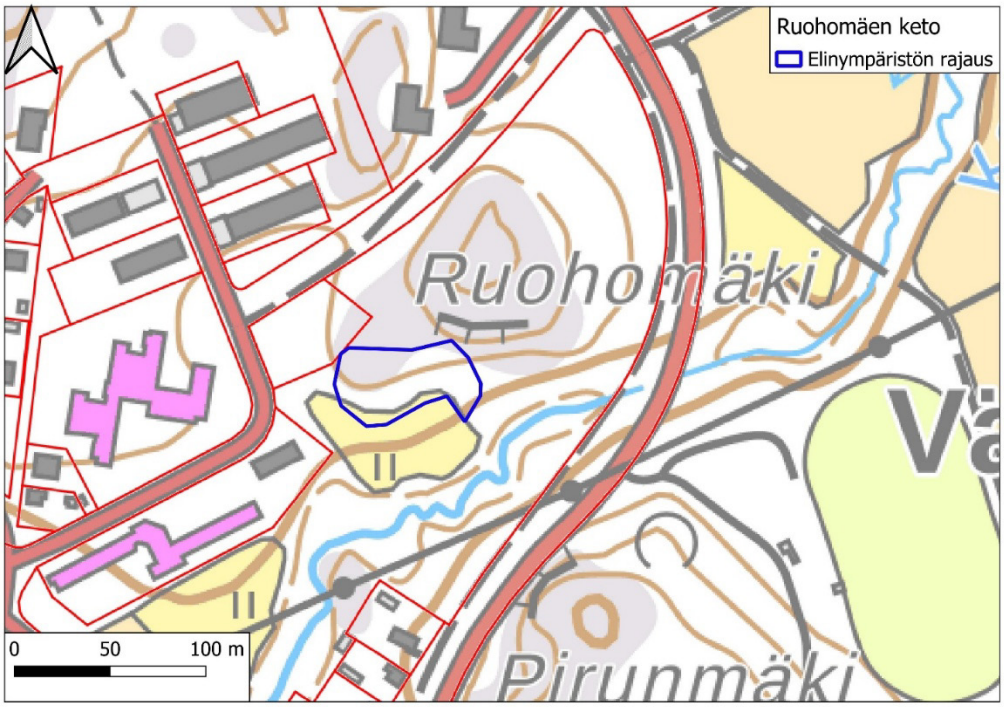
Kuva 1. Linnunhernetikkukoin miinausjälkiä ja kotelokoppa Pääskyvuoressa. Kuva Anssi Junnila 24.7.2025.

5. KOHDEKOHTAISET TULOKSET

5.1 Turun kaupungin ennalta määrittelemät kohteet

RUOHOMÄEN KETO

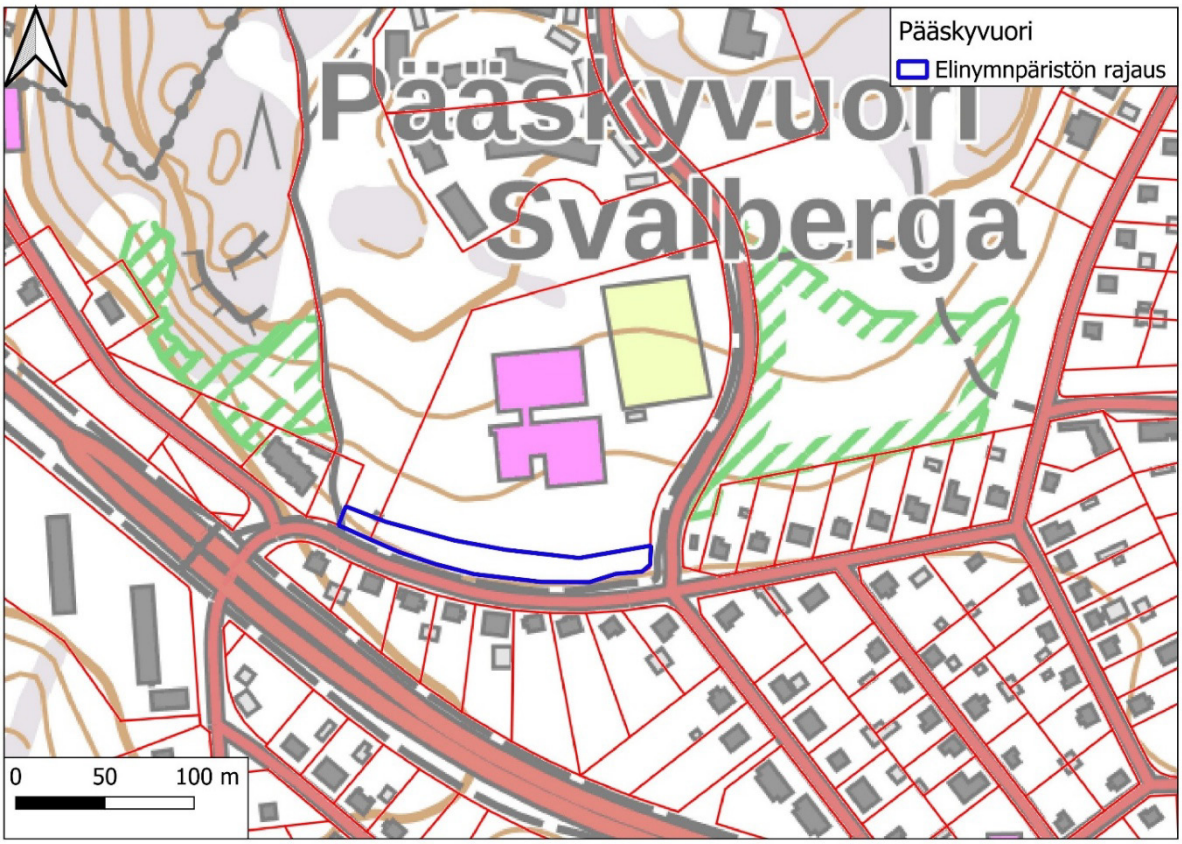
Ruohomäen keto sijaitsee lämpimällä etelärinteellä pellon reunassa. Kedon pohjoispuolella on vanhaa mäntyvaltaista metsää. Ketokasvillisuus on edustavaa, ja syylälinnunherne kukkii runsaana (kannen kuva). Maa on hiekkapohjaista, ja paljasta maata on rinteessä hyvin esillä. Kohteella käytiin useaan kertaan touko-kesäkuussa, mutta nätkelmämaamehiläistä ei havaittu. Laji on kuitenkin löytynyt paikalta vuonna 2021, jolloin havaittiin useita naaraita. Ympäristö on säilynyt ennallaan, joten keto sopii nätkelmämaamehiläiselle edelleen hyvin. Heinäkuussa paikalla käytiin etsimässä linnunhernetikkukoin miinajälkiä syylälinnunherneiltä, ja niitä löytyikin varsin odotetusti. Ruohomäen kedolla esiintyy muutakin harvinaista hyönteislajistoa, ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikan rajaus on perusteltu. Syylälinnunherneellä elävien hyönteisten elinympäristön rajaus on merkitty karttaan 3. Lisäraivausta ei ole tarpeen tehdä, mutta ketoa on hyvä hoitaa normaalin perinnebiotooppien hoitokäytännön mukaisesti. Paljaan maan laikkujen esiintymisestä tulee huolehtia. Lisäksi kedon lähellä ei saa tapahtua sellaisia maankäyttömuutoksia, joiden vuoksi paikan aurinkoisuus ja paahteisuus kärsii.

Kartta 3. Ruohomäen keto.

PÄÄSKYVUORI

Pääskyvuoren koulun eteläpuolella Talvitien reunassa on nurmikkoinen rinne, jossa kasvaa paikoin runsaasti syylälinnunhernettä. Touko-kesäkuussa paikalla käytiin havainnoimassa useamman kerran, mutta nätkelmämaamehiläistä ei havaittu. Lajista on paikalta kuitenkin havainto vuodelta 2021, jolloin tavattiin yksi koiras. Heinäkuussa kohteelta löydettiin linnunhernetikkukoin miinajälkiä ja yksi kotelokin. Ympäristö on säilynyt nätkelmämaamehiläiselle sopivana, joten erityisesti suojeltavan lajien esiintymäpaikan rajaus on perusteltu. Syylälinnunherneellä elävien hyönteisten elinympäristön rajaus on merkitty karttaan 4. Nurmikkoa leikatessa tulisi säästää syylälinnunhernettä, ja lupiinia on syytä poistaa, ettei se peitä linnunherneitä alleen.

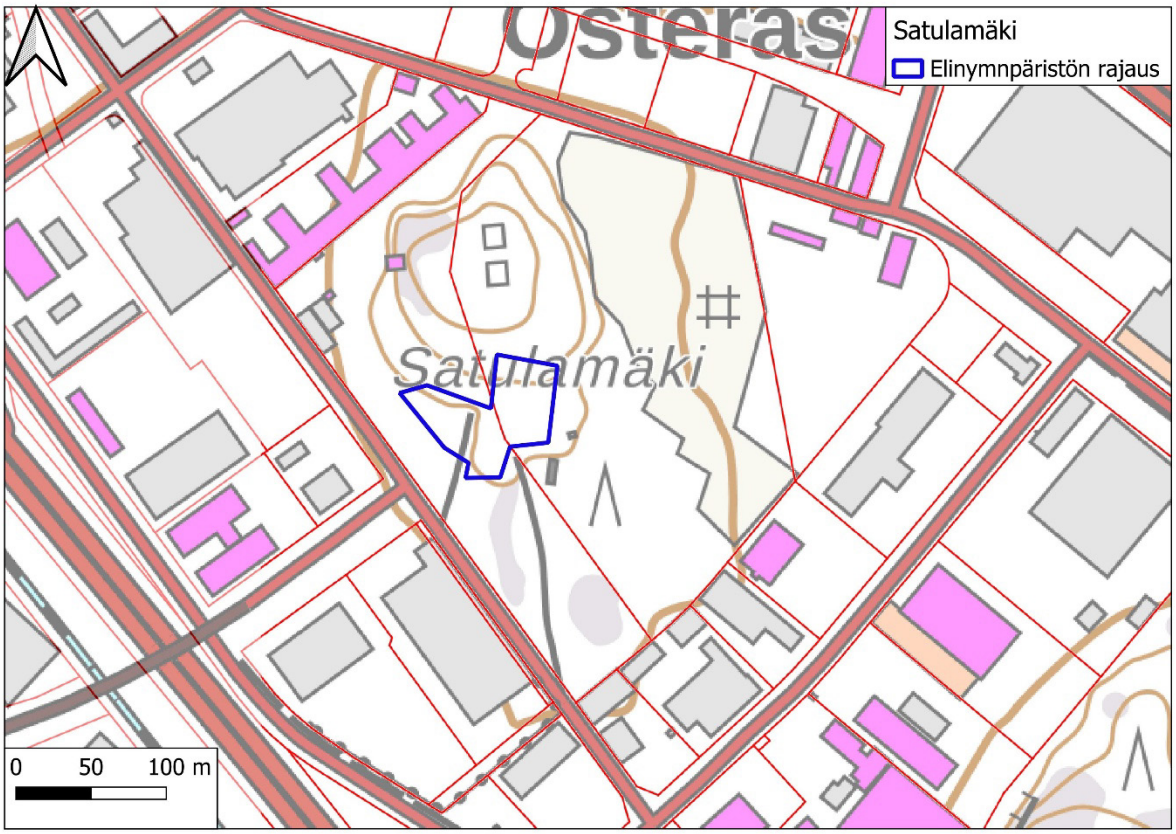

Kartta 4. Pääskyvuori.

SATULAMÄKI

Itäharjun Satulamäellä on säilynyt puoliavointa metsää, jossa kasvaa melko runsaasti syylälinnunhernettä. Karttaan 5 merkityn elinympäristörajauksen itäosassa on nätkelmämaamehiläiselle suotuisaa aurinkoista, hiekkapohjaista aluetta. Tässä kartoituksessa ei havaittu nätkelmämaamehiläisiä, mutta kesäkuun alussa vuonna 2020

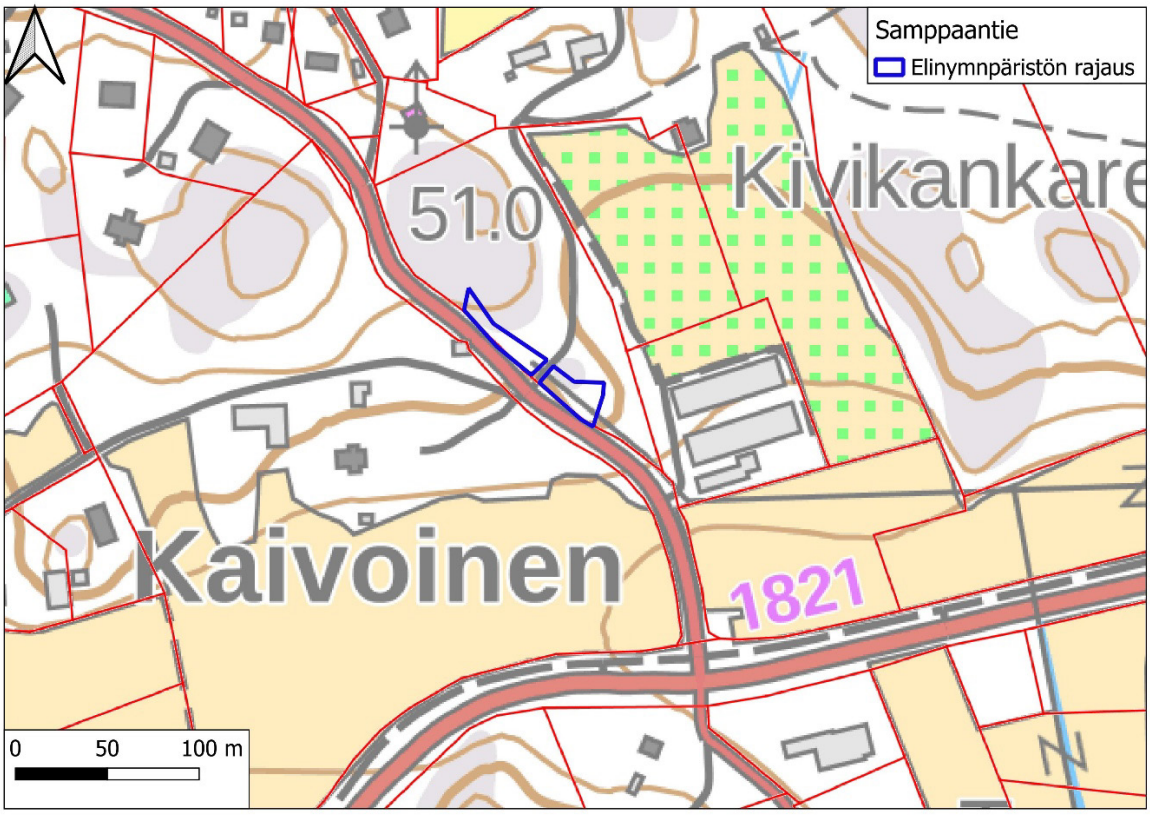
nähtiin kaksi naarasta, ja paikka on edelleen lajille sopiva. Satulamäeltä ei tänä vuonna löydetty myöskään linnunhernetikkukoin miinausjälkiä, mutta niitä on havaittu vuosina 2020 ja 2021. Siten Satulamäelle on perusteltua tehdä erityisesti suojeltavien lajien esiintymän rajaus. Nätkelmämaamehiläisen vuoksi aluetta ei saisi päästää kasvamaan nykyistä enempää umpeen, ja paljaan maan hiekkaisen maan laikkuja tulee olla jatkossakin.

Kartta 5. Satulamäki.

SAMPPAANTIE

Satavan Kaivoisissa Samppaantien varrella (kartta 6) on aurinkoista ja paahteista tienviertä, jossa kasvaa runsaasti syylälinnunhernettä ja myös maaperä on nätkelmämaamehiläiselle sopivaa. Paikalla käytiin jo toukokuussakin, mutta yksi nätkelmämaamehiläisnaaras havaittiin viimein kesäkuun alussa (kuva 2). Lajista on tältä paikalta useita aiempia havaintoja vuodesta 2019 lähtien ja naaraitten on siinä myös nähty kaivautuvan maahan. Kohteelta löytyi runsaasti linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Paikalle on perusteltua tehdä erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikan rajaus. Hoitotoimille ei tällä hetkellä ole tarvetta.

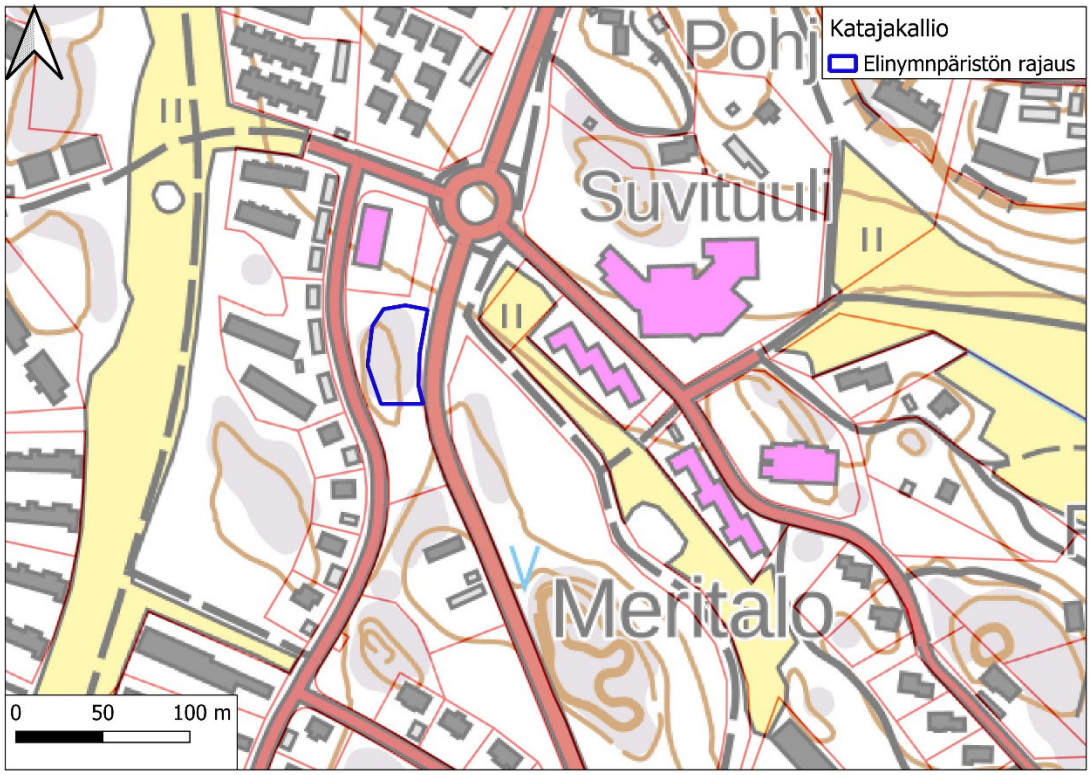
Kartta 6. Samppaantie.

Kuva 2. Nätkelmänaamehiläisnaaras Samppaantien varrella 1.6.2025. Kuva Anssi Junnila.

KATAJAKALLIO

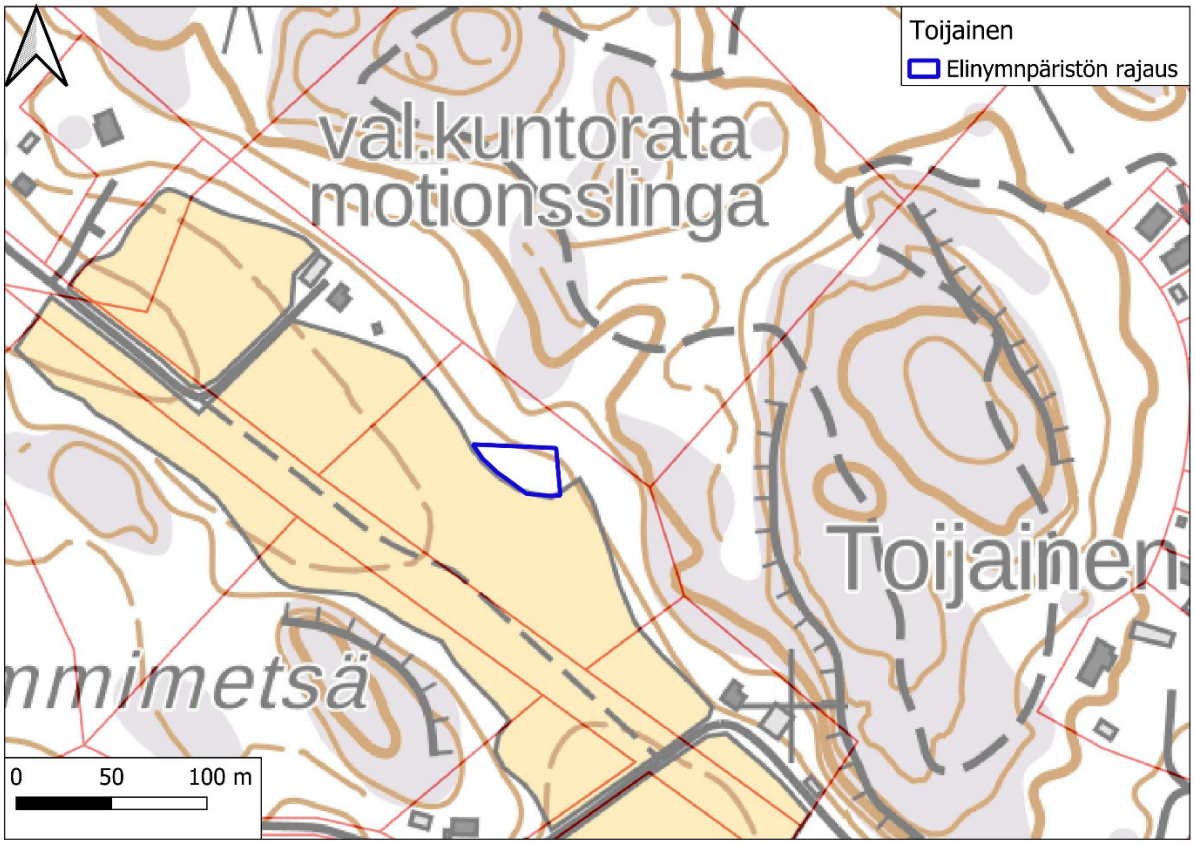
Katajakallio sijaitsee Haarlassa Meritalontien ja Kakskerrantien välissä (kartta 7). Syylälinnunhernettä kasvaa kohtalaisen runsaasti metsikön reunassa, ja kasvupaikka on osin aurinkoinen. Nätkelmämaamehiläistä ei tänä vuonna havaittu, mutta vuodelta 2019 on yksi havainto. Linnunhernetikkukoin miinausjälkiä löytyi useita. Erityisesti suojeltavien lajien esiintymän rajaus on perusteltu. Paikka ei tällä hetkellä vaadi hoitotoimia, mutta tilannetta on hyvä seurata ja raivata tarpeen mukaan puustoa ja pensaita.

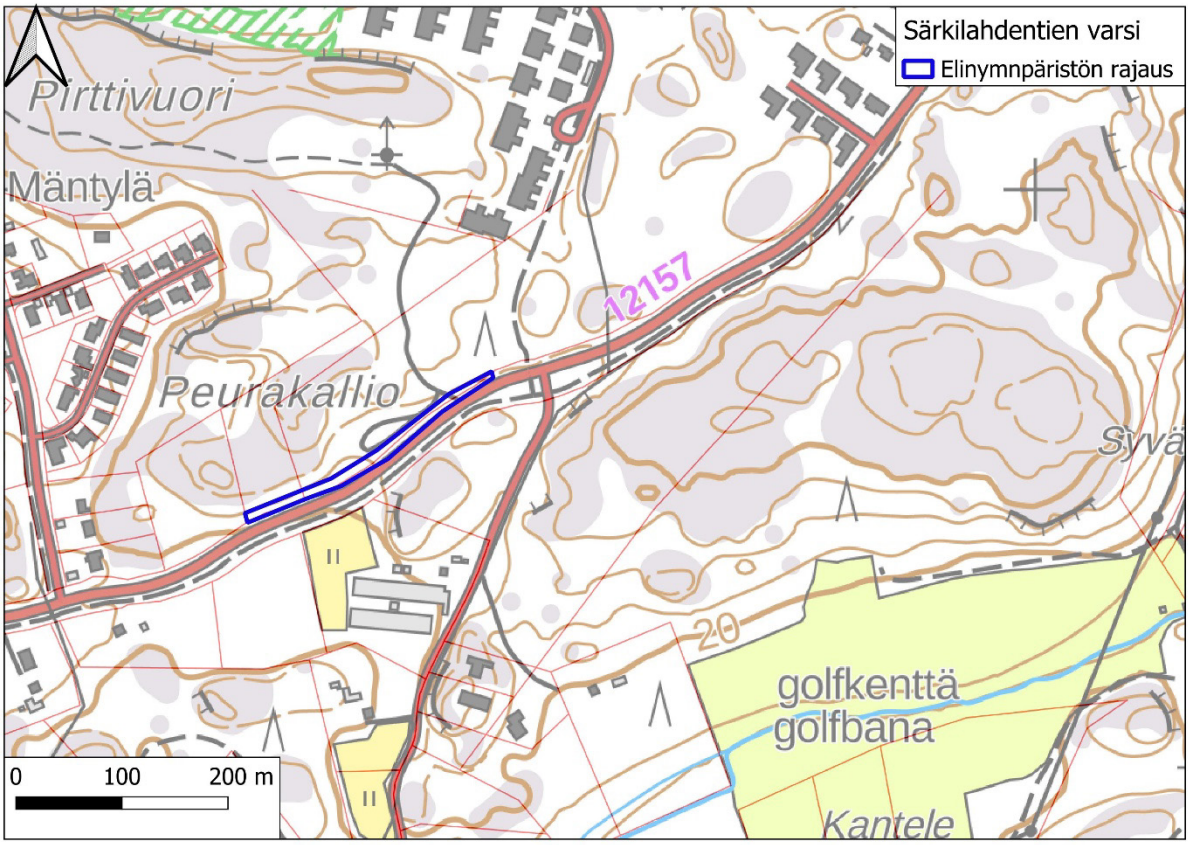
Kartta 7. Katajakallio.

TOIJAINEN

Toijaisissa syylälinnunhernettä kasvaa jonkin verran puolivarjoisassa metsänreunassa (kartta 8). Paikka ei ole nätkelmämaamehiläiselle suotuisa. Linnunhernetikkukoi elää kuitenkin paikalla, ja sen miinausjälkiä löytyi tässäkin kartoituksessa. Erityisesti suojeltavan lajin esiintymän rajausta ei liene kuitenkaan järkevää tehdä, koska linnunhernetikkukoita esiintyy Turussa yleisesti kuten muualta tästä raportista ilmenee. Puuston ja pensaiden raivauksesta olisi tällä kohteella hyötyä.

Kartta 8. Toijainen.

Kartta 9. Särkilahdentien varsi.

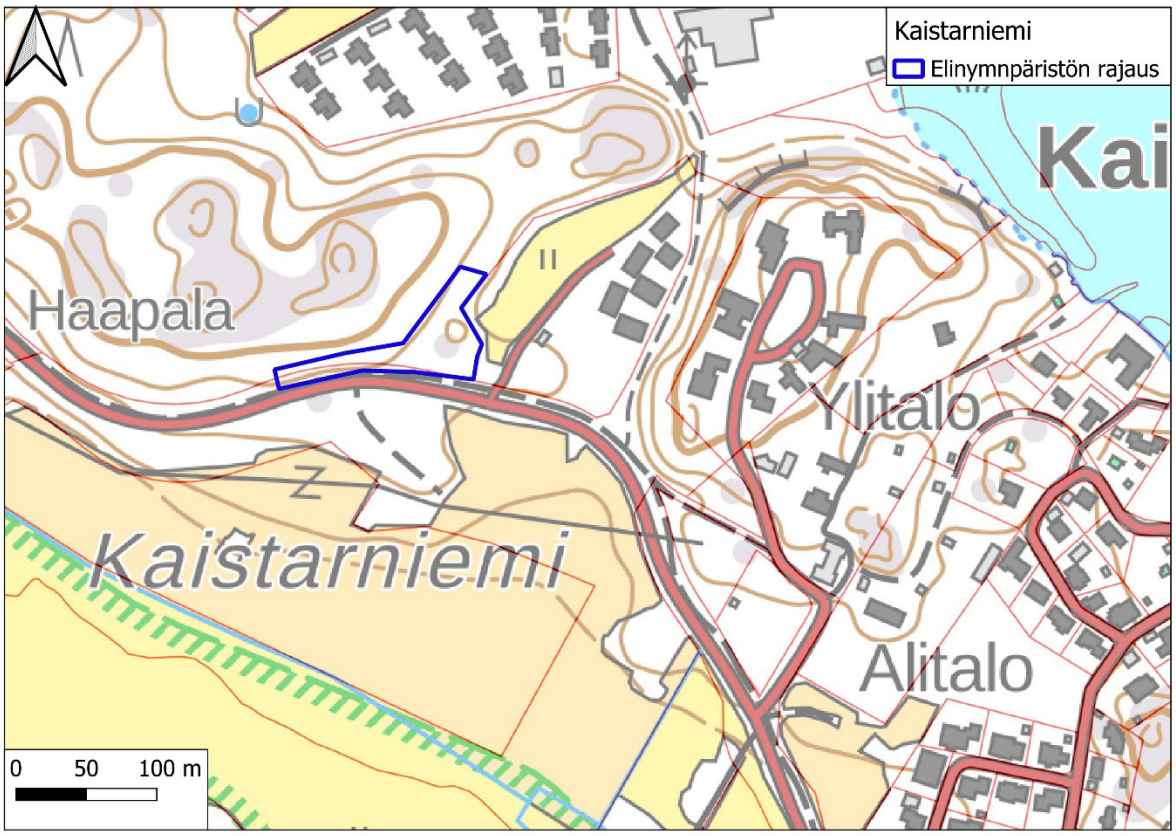
5.2 Muut nätkelmämaamehiläiselle potentiaaliset kohteet

SÄRKILAHDENTIEN VARSI

Särkilahdentien varressa kasvaa runsaasti syylälinnunhernettä, ja paikalta onkin tavattu linnunhernetikkukoita. Karttaan 9 merkityn linnunhernetikkukoille sopivan alueen itäosassa on kuivaa hiekkaista ja aurinkoista metsänreunaa, joka vaikuttaa nätkelmämaamehiläisellekin sopivalta, vaikkei lajia ole täältä koskaan havaittu.

KAISTARNIEMI

Kaistarniementien pohjoisreunalla (kartta 10) kasvaa syylälinnunhernettä hyvin aurinkoisella ja paahteisella metsänreunalla. Hieman pohjoisempana mäenrinteellä uuden rakennustyömaan reunassa on puolivarjoisaa, mm. tammea kasvavaa lehtoa, jossa tavataan myös syylälinnunhernettä. Linnunhernetikkukoin miinoja ja kotelokoppia löytyi sekä Kaistarniementien vierestä että rinteen puolivarjoisesta lehdosta. Kaistarniementien reuna vaikuttaa hyvin nätkelmämaamehiläisellekin sopivalta, vaikkei lajia ole sieltä löydetty.

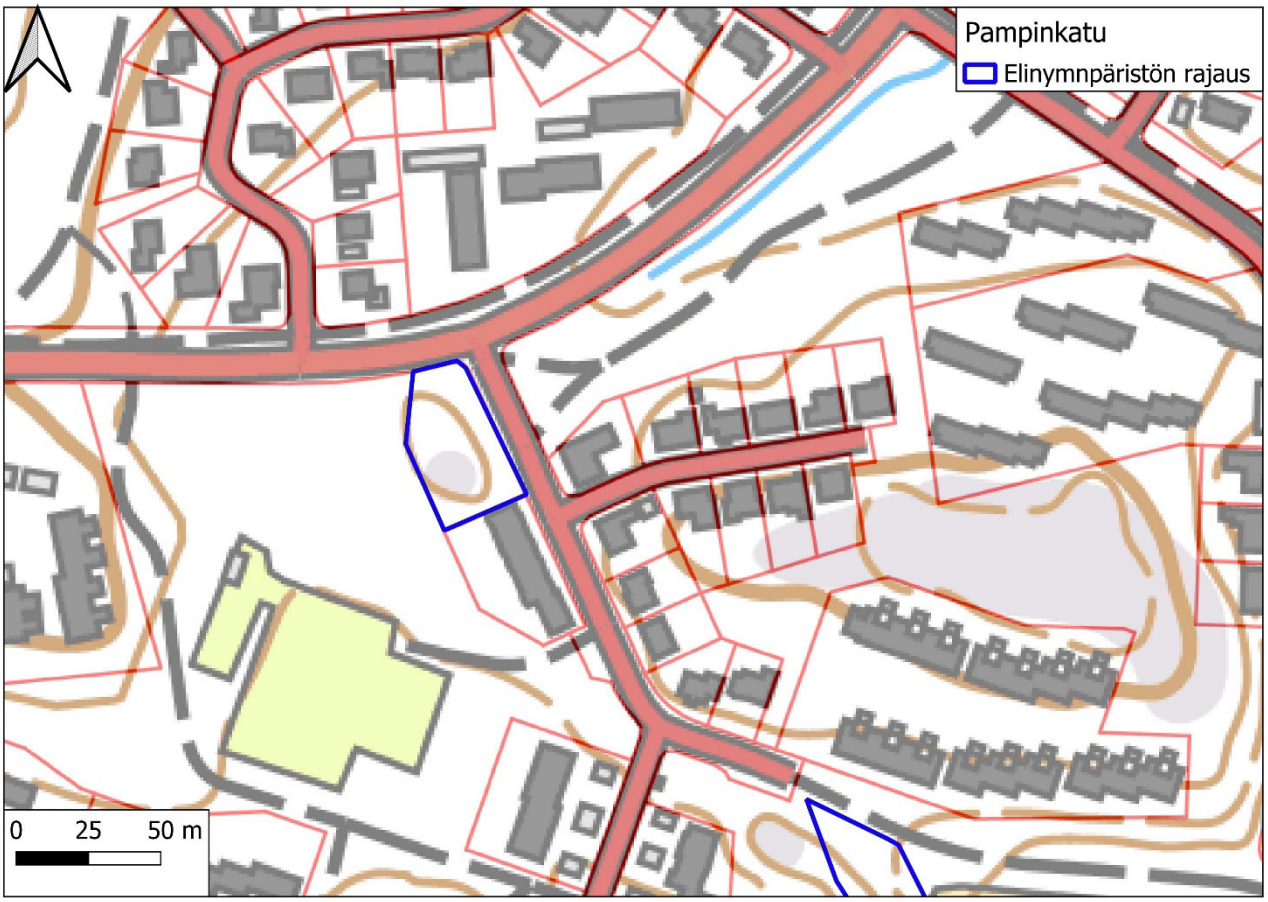

Kartta 10. Kaistarniemi.

5.3 Muut Hirvensalosta löydetyt linnunhernetikkukoin esiintymät

PAMPINKATU

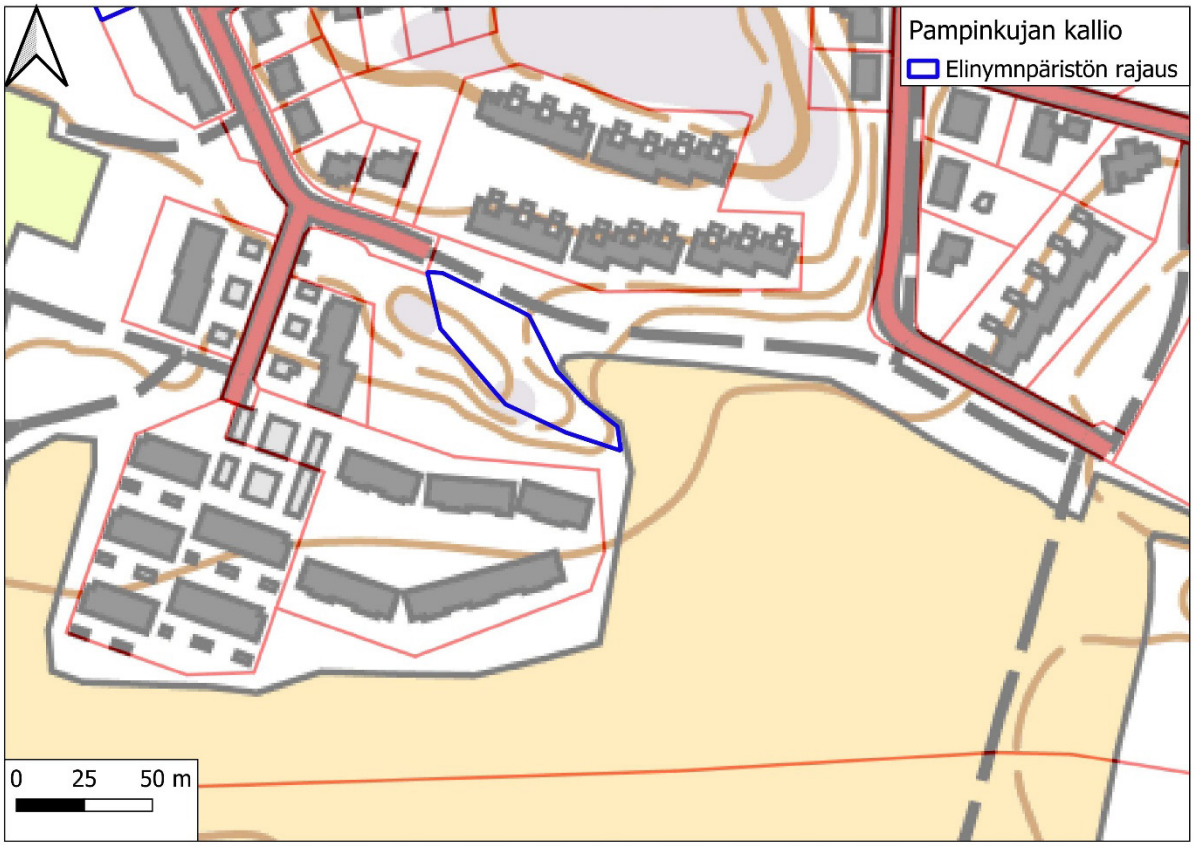
Pampinkadun ja Honkaistentien kulmauksessa sijaitsee pieni kalliokumpare, jolla on melko umpeenkasvanutta ketoa (mm. sikoangervoa) ja nuorta lehtipuustoa. Syylälinnunhernettä kasvaa sekä lehtipuuston alla että kedon reunalla. Karttaan 11 on rajattu linnunhernetikkukoille sopiva alue, josta lajin miinausjälkiä löytyi melko paljon. Lehtipuuston ja pensaikon raivauksesta hyötyisivät sekä ketokasvit että linnunhernetikkukoi.

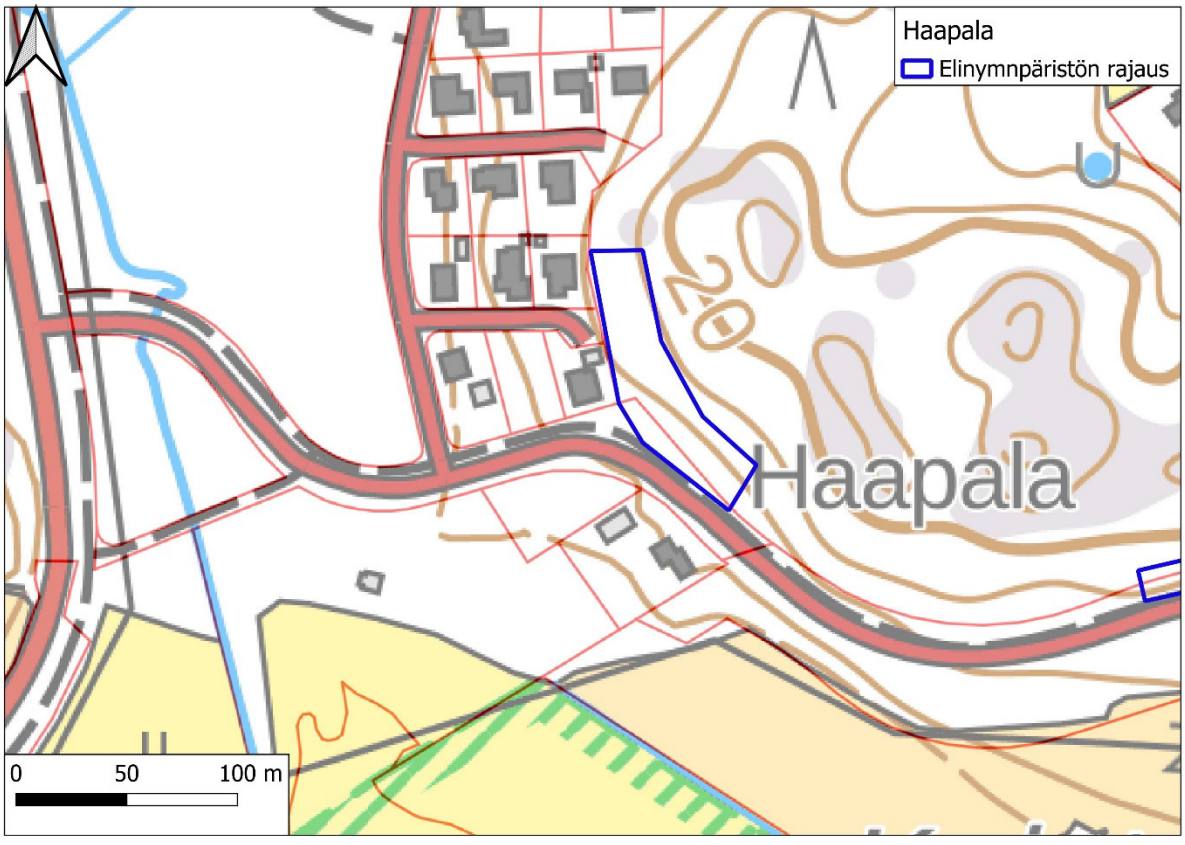
Kartta 11. Pampinkatu.

PAMPINKUJAN KALLIO

Pampinkujan päässä sijaitsee metsäinen kalliokumpare, jonka itäreunalla kasvaa suhteellisen runsaasti syylälinnunhernettä. Kasvupaikka on puolivarjoisaa tammi-mäntymetsää. Kasvistoon kuuluu mm. nuokkukohokki. Linnunhernetikkukoin miinausjälkiä löytyi karttaan 12 rajatulta alueelta melko paljon.

Kartta 12. Pampinkujan kallio.

Kartta 13. Haapala.

HAAPALA

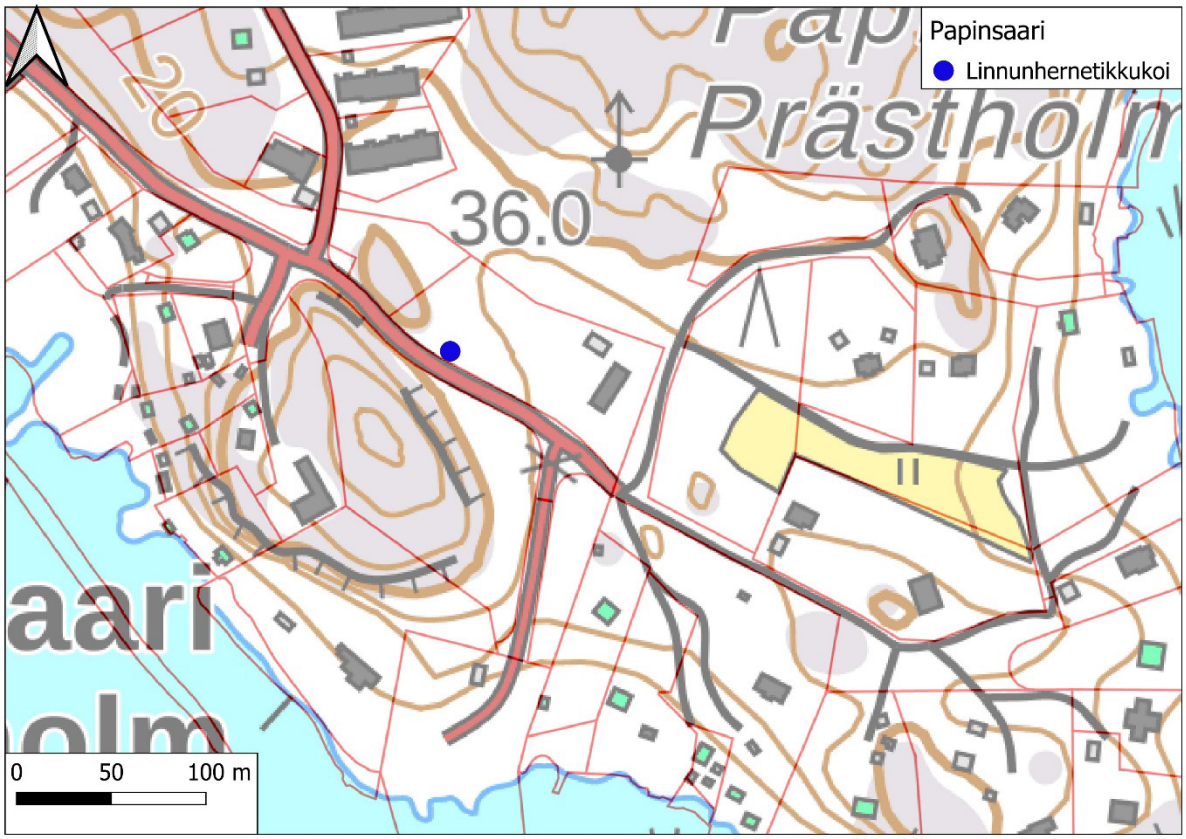
Kaistarniementien pohjoispuolella etelärinteessä on valoisaa metsänreunaa, jonka puustoa on harvennettu. Samantyyppinen puolivarjoisa metsä jatkuu hieman tiheämpänä pientalojen takana pohjoiseen. Karttaan 13 rajatulla alueella kasvaa monin paikoin syylälinnunhernettä. Alueelta löytyi sekä tyhjentyneitä linnunhernetikkukoin kotelokoppia että runsaasti miinausjälkiä (kuva 3). Lajin esiintymä vaikuttaa siten vankalta. Tällä hetkellä ei ole tarvetta hoitotoimille.

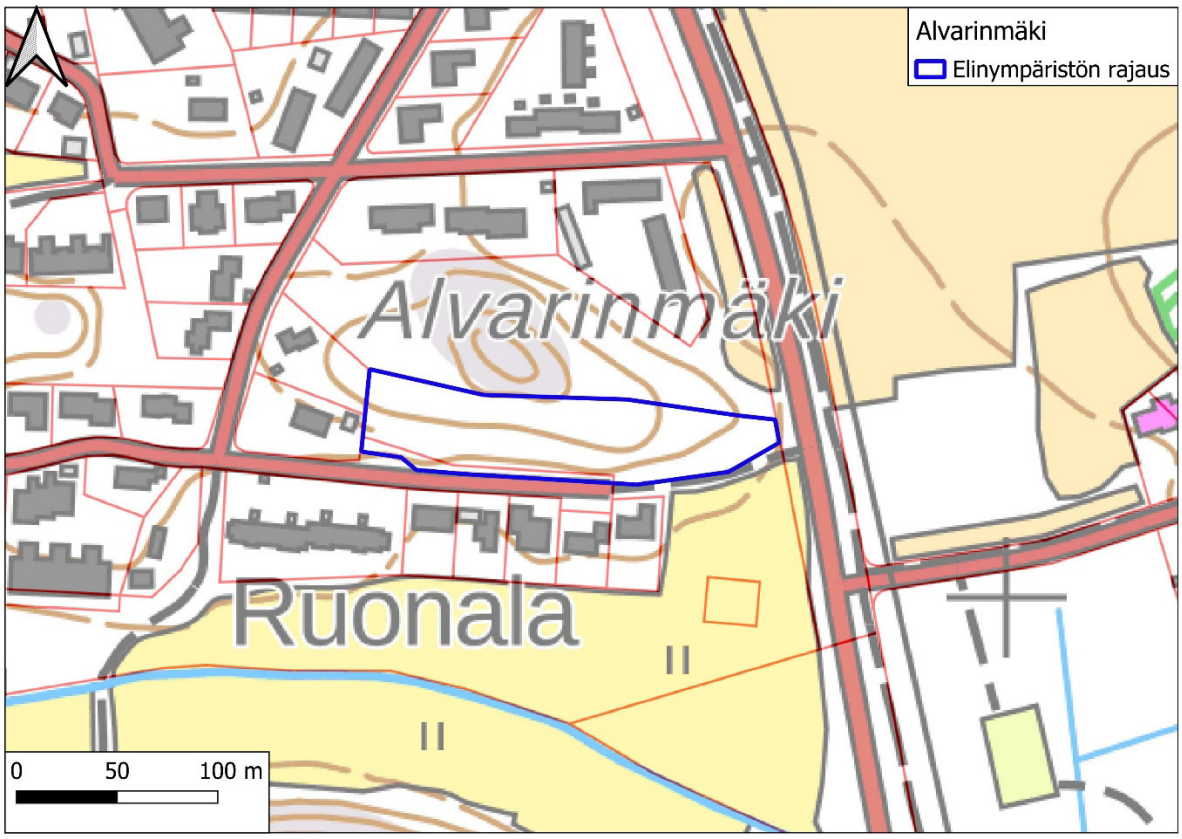
Kuva 3. Linnunhernetikkukoin miiinausjälkiä Haapalassa. Kuva Turkka Korvenpää 2.9.2025.

PAPINSAARI

Papinsaaresta Papinsaarenkadun pohjoisreunalta (kartta 14) löytyi pienestä tienpientareen syylälinnunhernekasvustosta linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Ympärillä kasvaa varttunutta kuusimetsää. Esiintymä on käytännössä pistemäinen. Papinsaaresta on muitakin tuoreita tietoja linnunhernetikkukoista. Näitä esiintymiä ei nyt joko löydetty tai etsitty.

Kartta 14. Papinsaari.

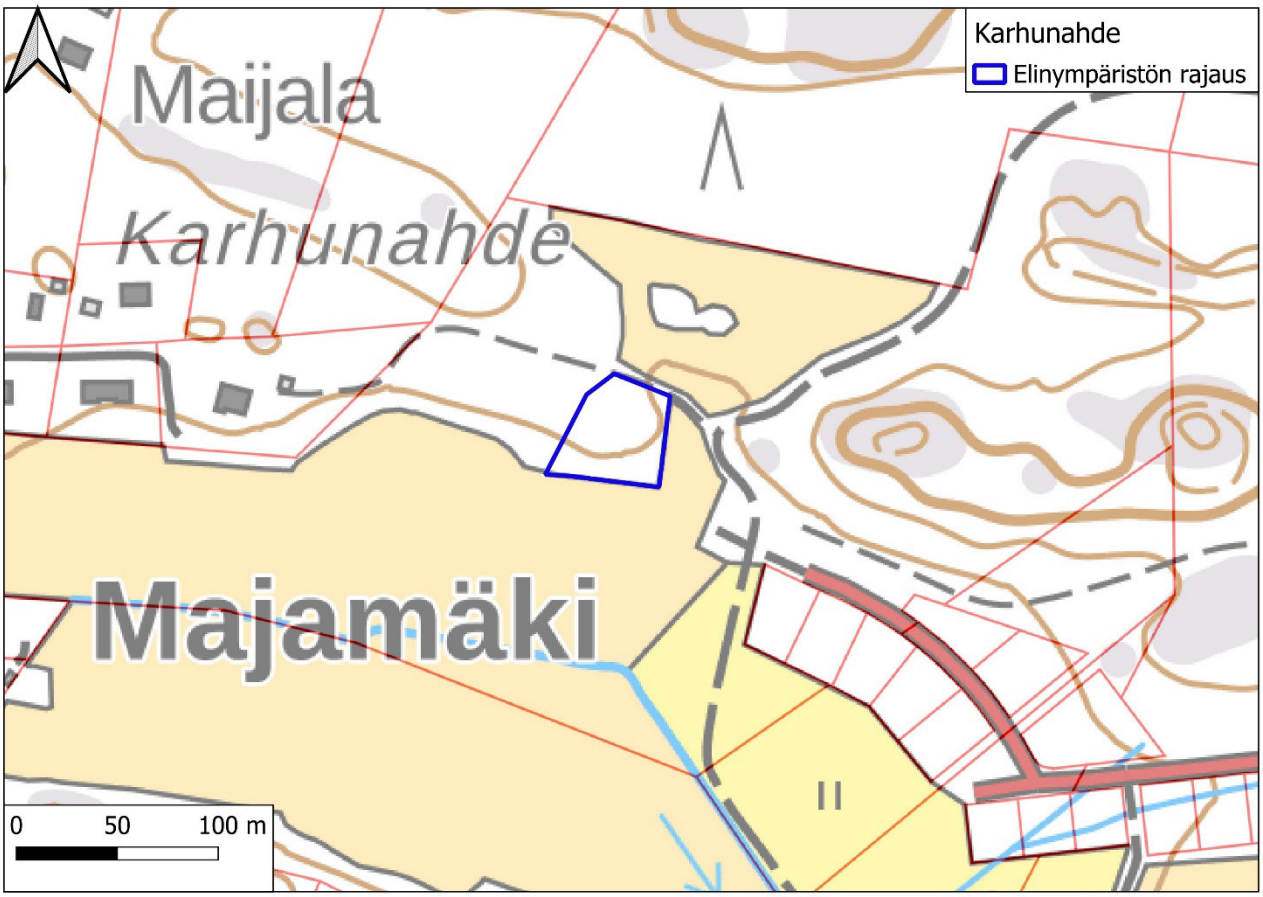
Kartta 15. Alvarinmäki.

ALVARINMÄKI

Alvarinmäellä kasvaa varsin edustavaa, hoidettua, puoliavointa ja vanhaa tammilehtoa, jossa on myös pähkinäpensasta. Mäen etelärinteellä esiintyy harvakseltaan syylälinnunhernettä. Karttaan 15 merkityltä alueelta löytyi useita linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Lajin esiintymä vaikuttaa vankalta, eikä tarvetta hoitotoimille ole.

KARHUNAHDE

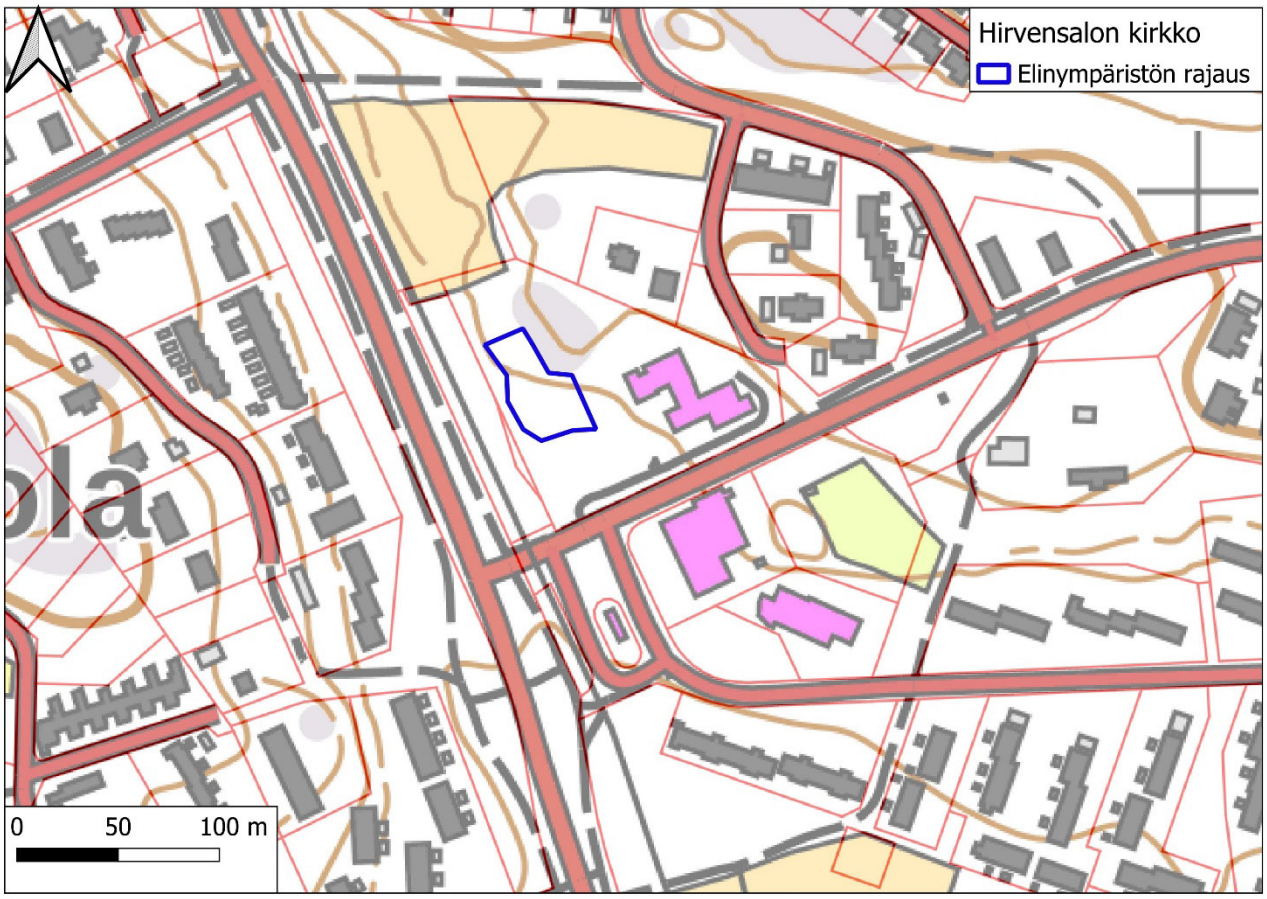
Majamäen Karhunahteella sijaitsee vanha talonpaikka, joka on säilynyt osittain avoimena. Karttaan 16 rajatulla alueella on joitakin pieniä syylälinnunhernekasvustoja, joista löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Kohde ei tällä hetkellä vaadi hoitotoimia.

Kartta 16. Karhunahde.

HIRVENSALON KIRKKO

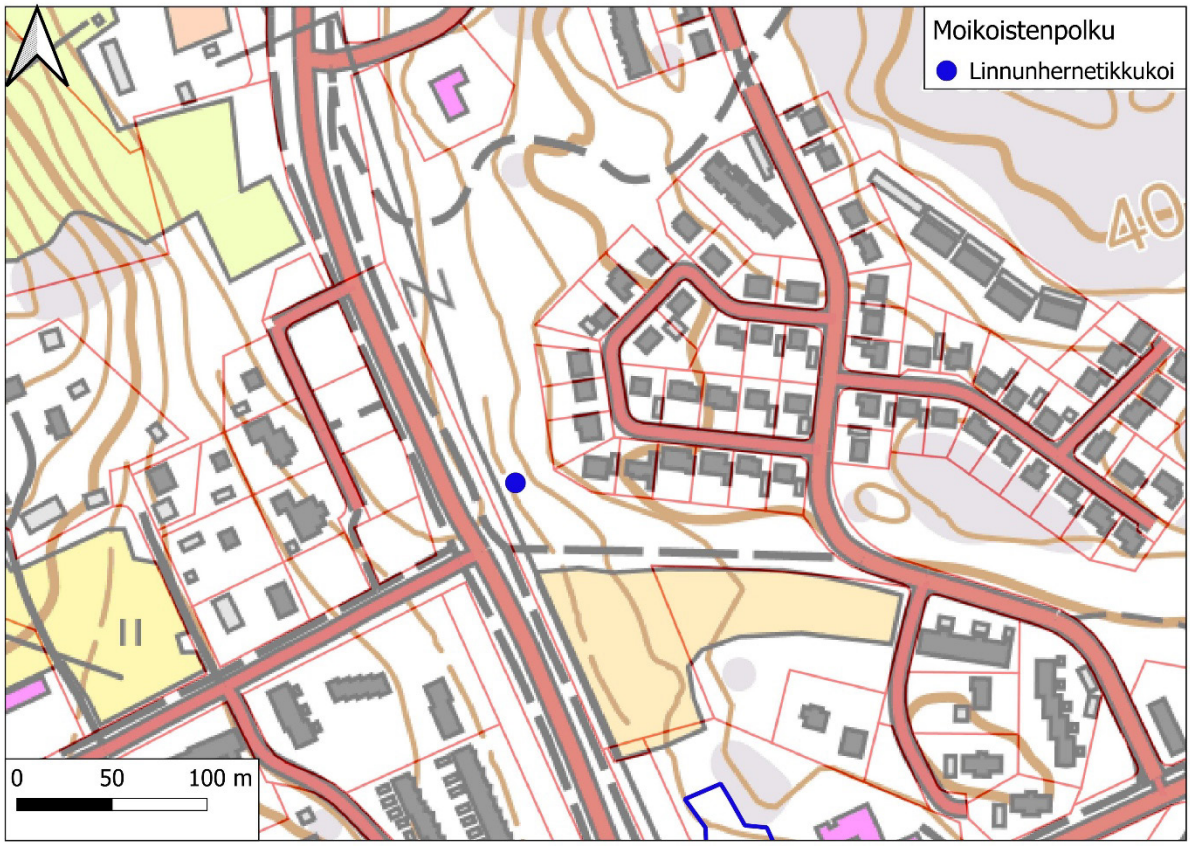
Hirvensalon kirkon länsipuolella länteen ja lounaaseen viettävällä rinteellä kasvaa harvahkoa vanhaa mäntyvaltaista metsää, jossa on myös pienikokoisia tammia. Kasvistoon kuuluu mm. nuokkukohokki. Syylälinnunhernettä tavataan melko runsaasti ja karttaan 17 rajatulta alueelta löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Akuuttia hoitotarvetta ei ole.

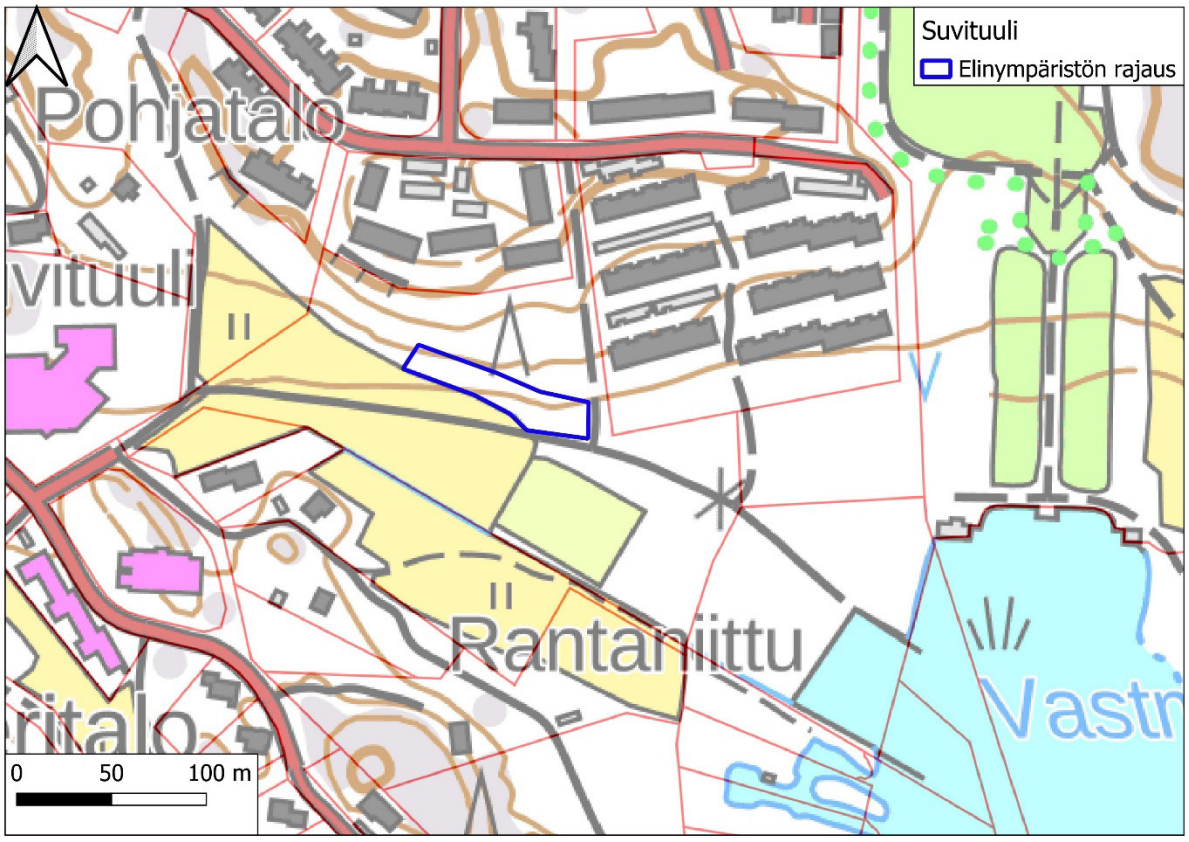
Kartta 17. Hirvensalon kirkko.

MOIKOISTENPOLKU

Moikoistenpolun pohjoispuolella pientaloalueen ja Kakskerrantien välisellä rinteellä kasvaa tiheää lehtomaisen kankaan sekametsää. Metsän reunassa sähkölinjan vieressä sijaitsevan polun reunalla on vähän syylälinnunhernettä (kartta 18). Linnunherneiden lehdistä löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Ilman sähkölinjaa kasvupaikka olisi todennäköisesti syylälinnunherneelle liian varjoisa.

Kartta 18. Moikoistenpolku.

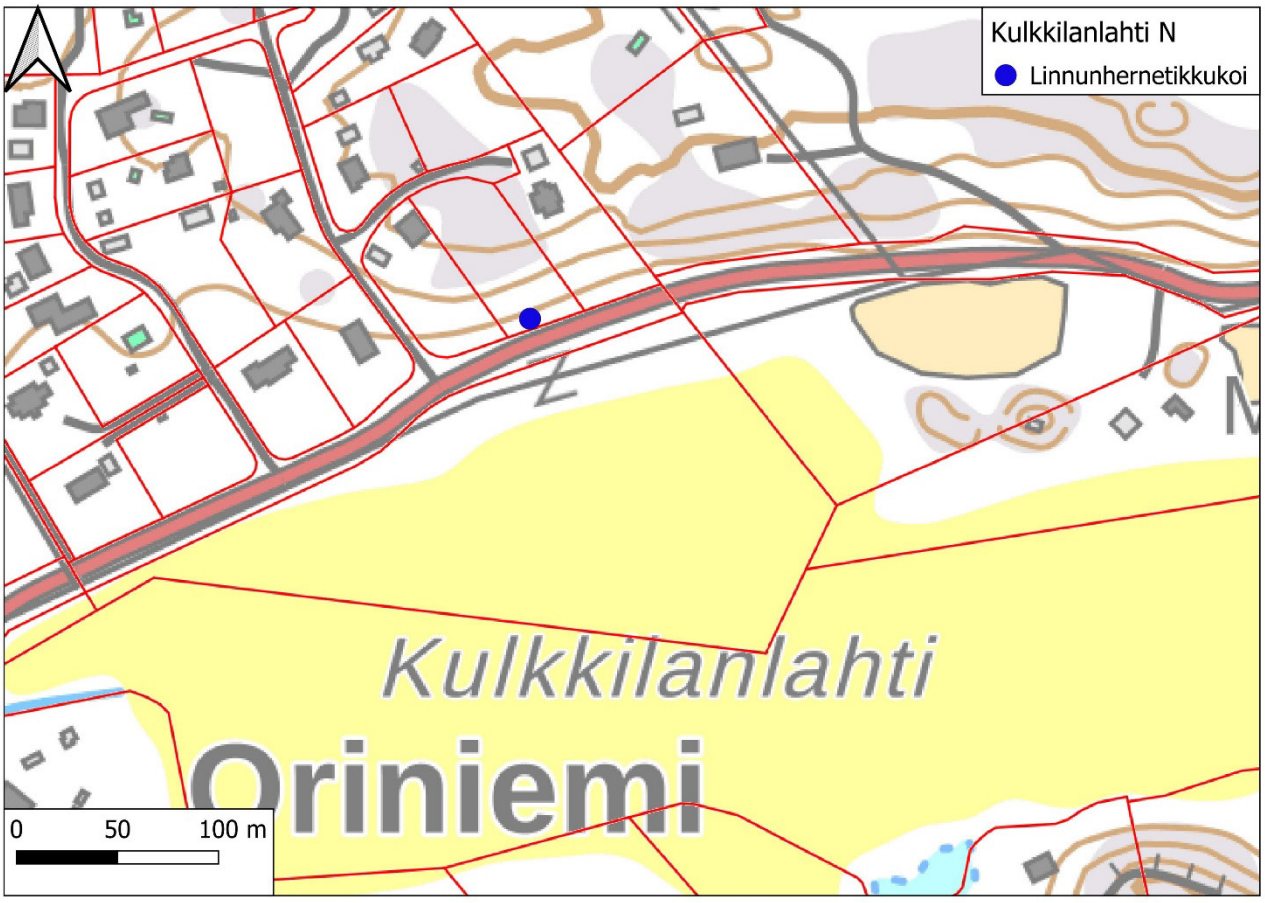
Kartta 19. Suvituuli.

SUVITUULI

Suvituulen toimintakeskuksesta itään on pientaloalueen ja pellon välisellä rinteellä tiheää metsää. Pellonreunalla kasvaa pääasiassa tammea, mäntyä ja koivua ja hieman lähempänä taloja metsä muuttuu kuusivaltaiseksi ja vanhemmaksi. Metsän reunassa (kartta 19) tavataan mm. sikoangervoa ja nuokkukohokkia, ja se lienee ollut aikoinaan laidunnettu ja selvästi nykyistä valoisampi. Pellon reunalla lähellä kasvaa melko runsaasti syylälinnunhernettä. Niiden lehdiltä löytyi suhteellisen runsaasti linnunhernetikkukoin miinoja. Metsän harventamisesta olisi hyötyä syylälinnunherneelle ja linnunhernetikkukoille.

KULKKILANLAHTI N

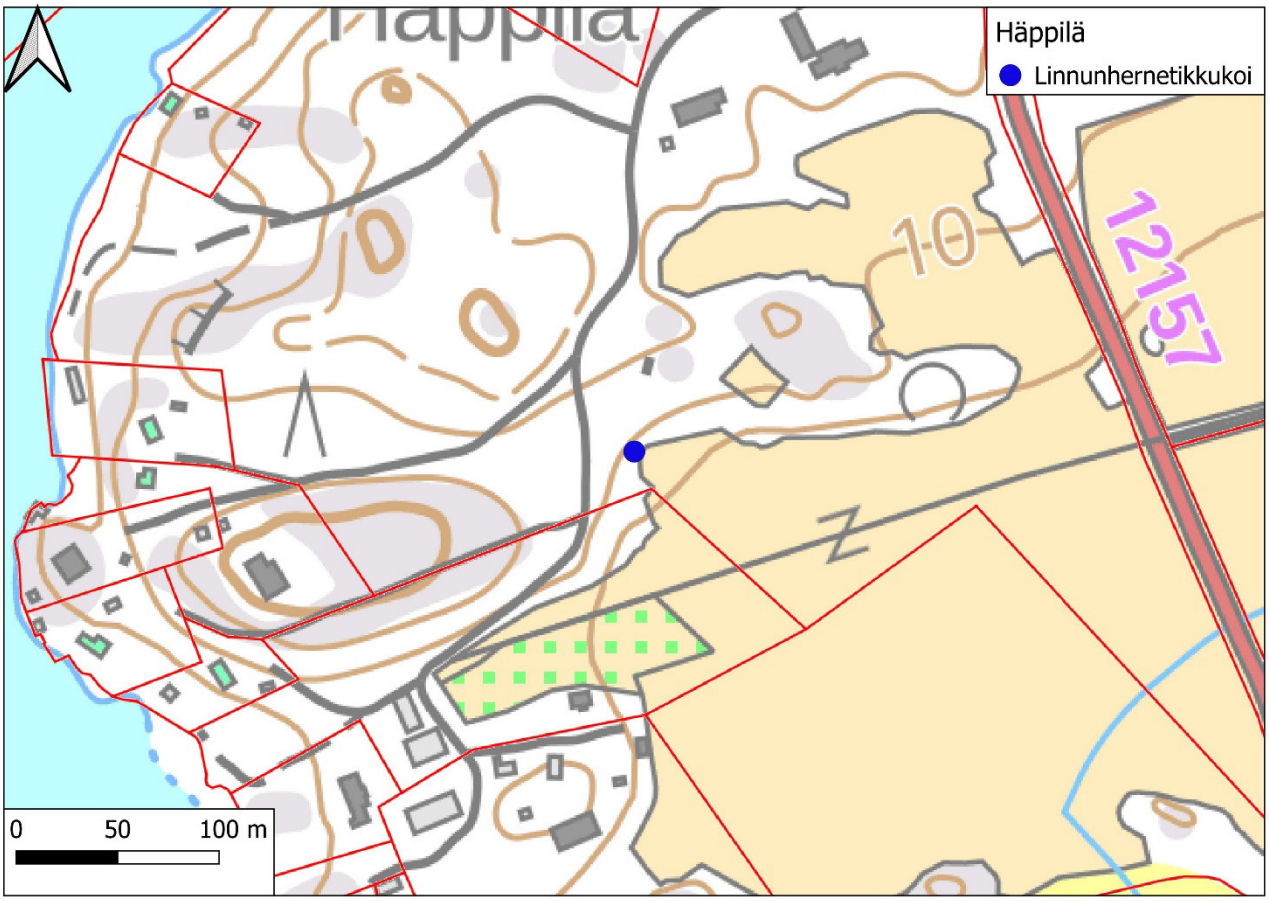
Kulkkilanlahden pohjoispuolella Häppiläntien pohjoispuolella kasvaa kuivaa kangasmetsää. Metsänreunan melko valoissa kohdassa sijaitsee pieni syylälinnunhernekasvusto, josta löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä (kartta 20). Paikalta on havainto jo vuodelta 2018, joten linnunhernetikkukoin esiintymä on vakinainen, vaikka syylälinnunhernekasvusto on suppea.

Kartta 20. Kulkkilanlahden pohjoispuoli.

HÄPPILÄ

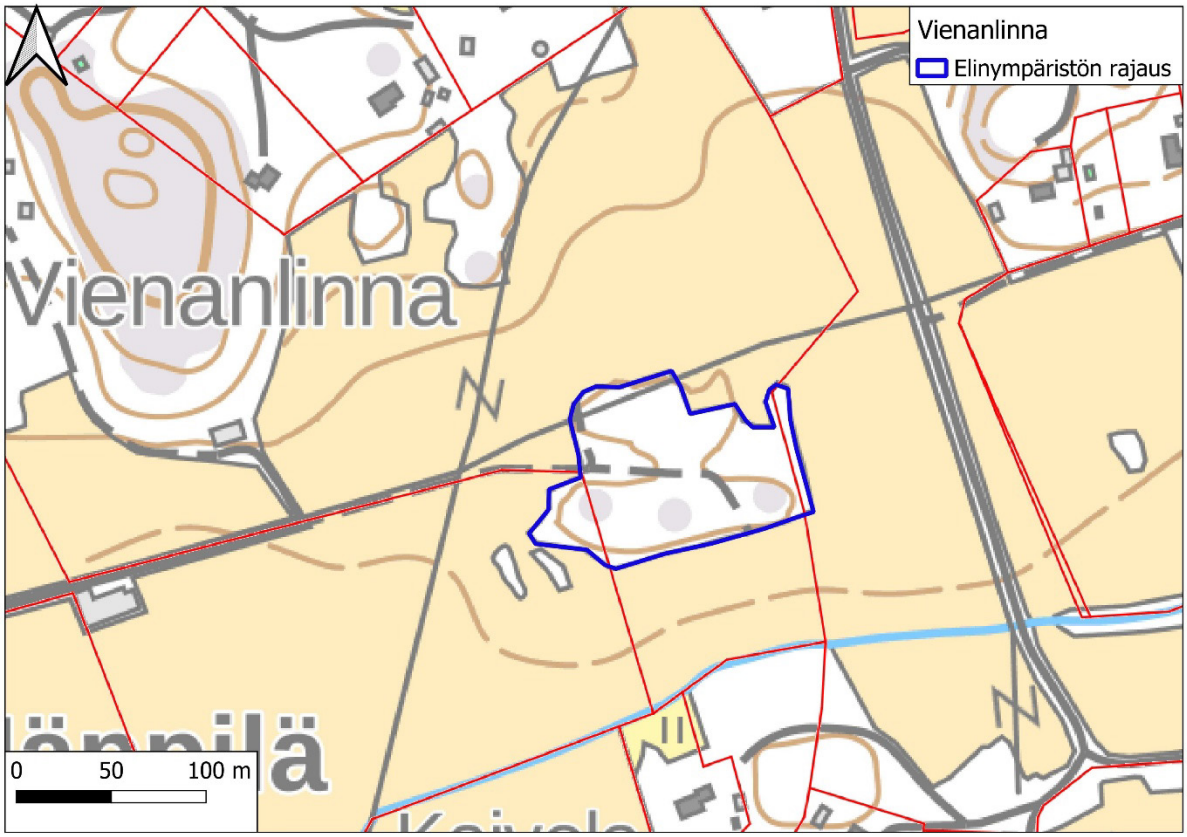
Häppilän talosta etelään kasvaa mäntyvaltaisen kangasmetsän reunassa pellon laidalla vähän syylälinnunhernettä (kartta 21). Kasvusto sijaitsee pellolta rinteeseen nousevan tieuran vieressä. Melko valoisan kasvupaikan lajistoon kuuluu mm. sikoangervo. Syylälinnunherneen lehdiltä löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Esiintymä on varsin suppea.

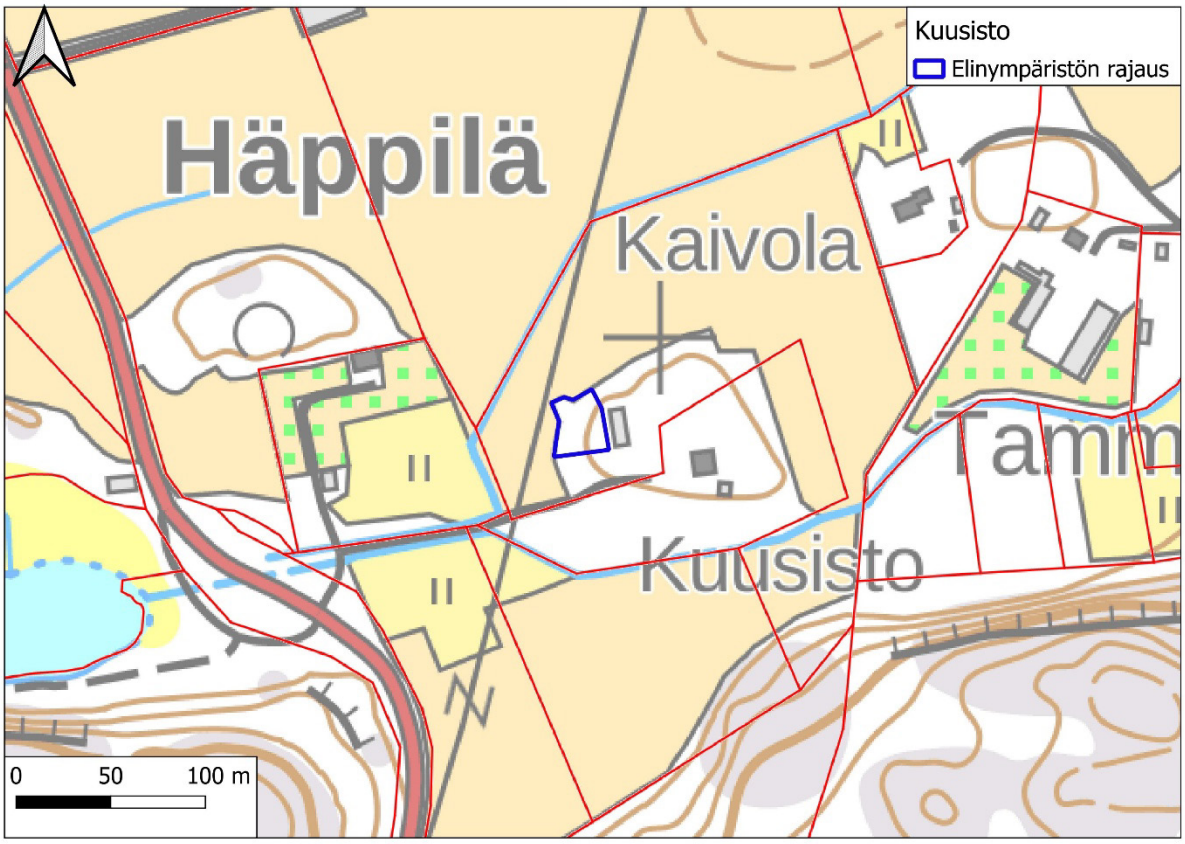
Kartta 21. Häppilä.

VIENANLINNA

Vienanlinnasta kaakkoon sijaitsee pellon keskellä tammimetsä (kartta 22), jossa kasvaa monin paikoin syylälinnunhernettä. Linnunherneiden lehdiltä löytyi melko runsaasti linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Metsä on valoisaa, eikä tarvetta hoitotoimille ole.

Kartta 22. Vienanlinna.

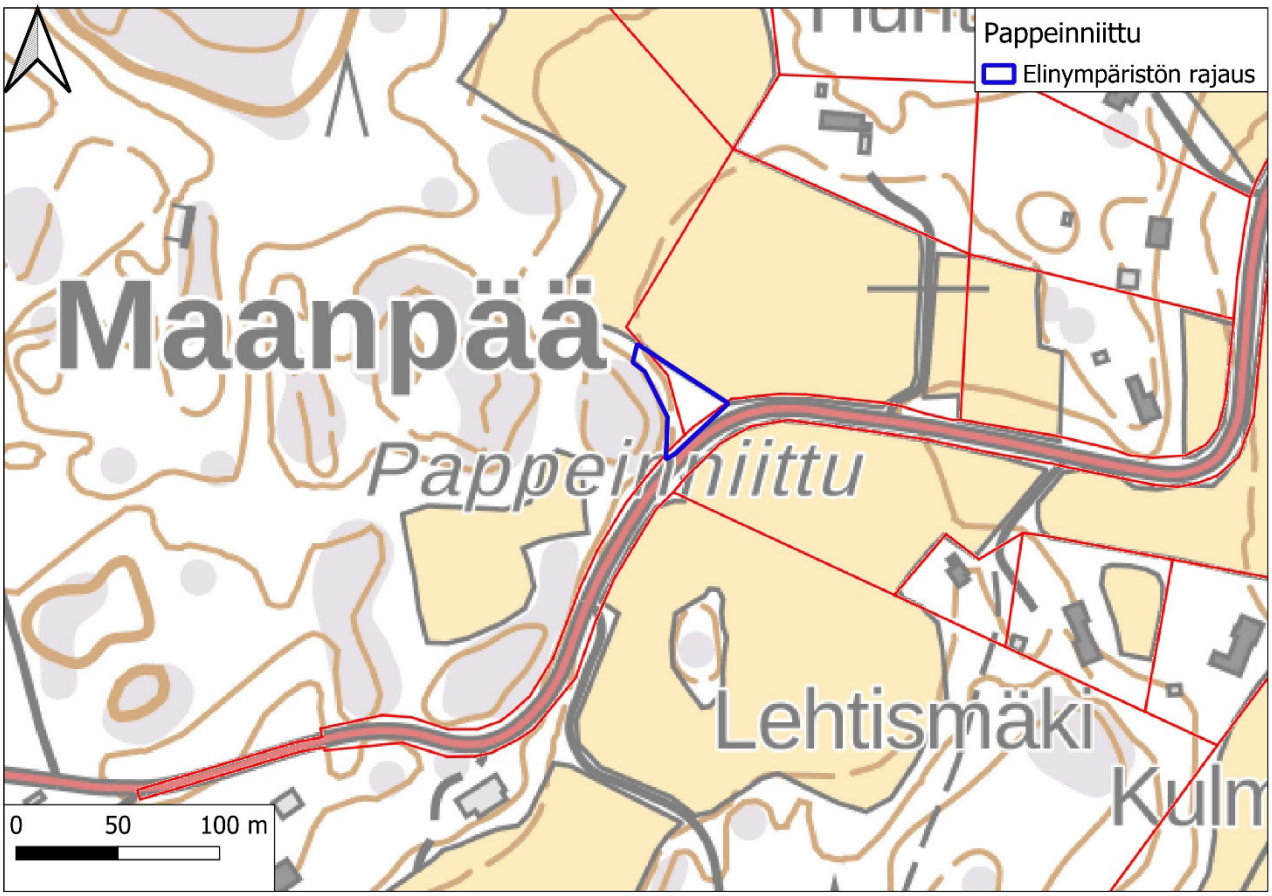
Kartta 23. Kuusisto.

KUUSISTO

Häppilässä Kuusiston talosta länteen on vanhan suulin ja pellon välissä kuiva, puoliavoin, osittain kallioinen ja jo hieman puustoittunut niittyreunus (kartta 23). Paikalla kasvaa jonkin verran syylälinnunhernettä. Niiden lehdiltä löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Kohteella kasvaa myös esim. sikoangervoa.

PAPPEINNIITTU

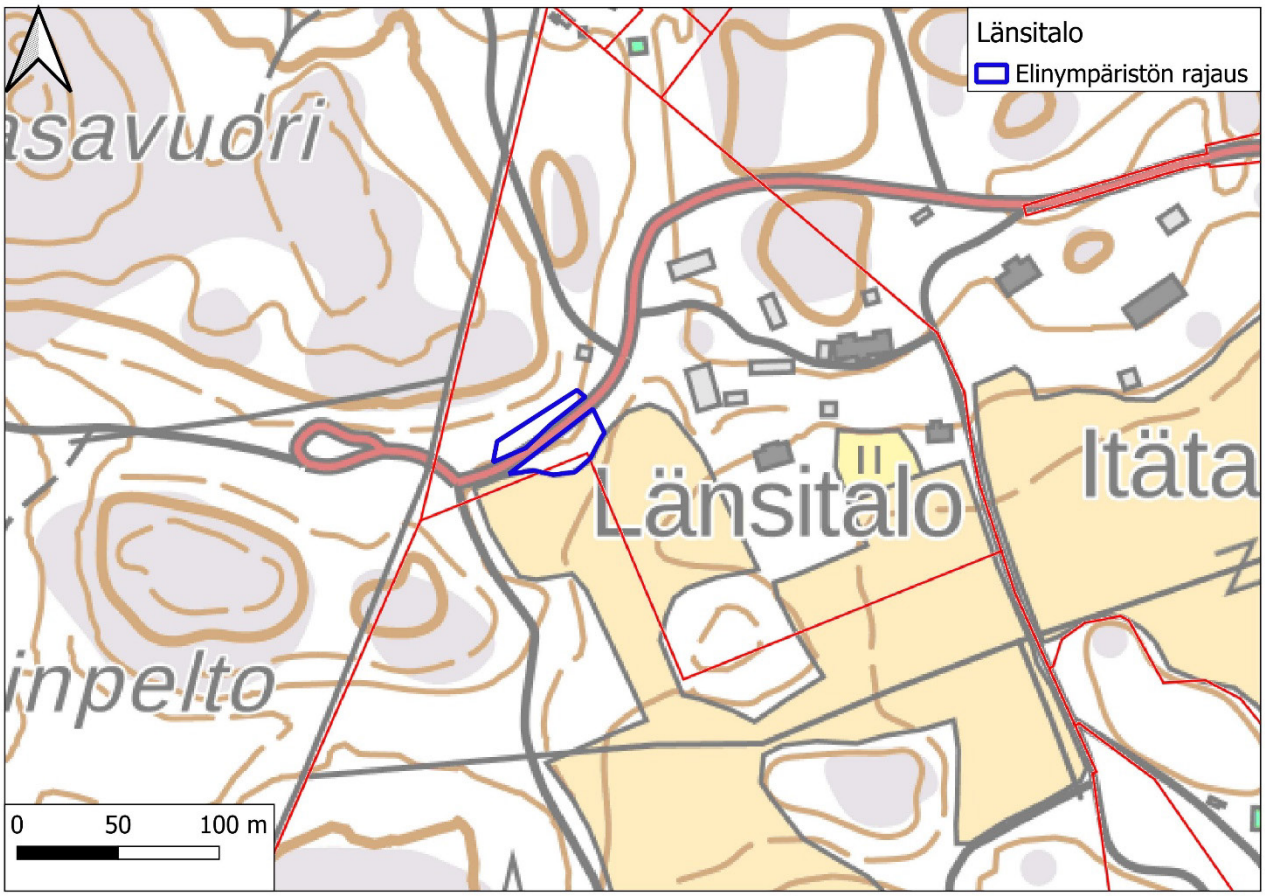
Maanpäässä Maanpääntien pohjoispuolella Pappeinniitun pellosta itään on pellon reunalla puolivarjoisaa, kuivaa mänty- ja koivuvaltaista metsää. Syylälinnunhernettä kasvaa sekä Maanpääntien pientareella tieltä alkavan peltotieuran reunalla että pohjoisempana karttaan 24 rajatulla alueella. Melko runsaasta syylälinnunherne-esiintymästä löytyi paljon linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Lajin esiintymä vaikuttaa siten vankalta. Tarvetta hoitotoimiin ei tällä hetkellä ole.

Kartta 24. Pappeinniittu.

LÄNSITALO

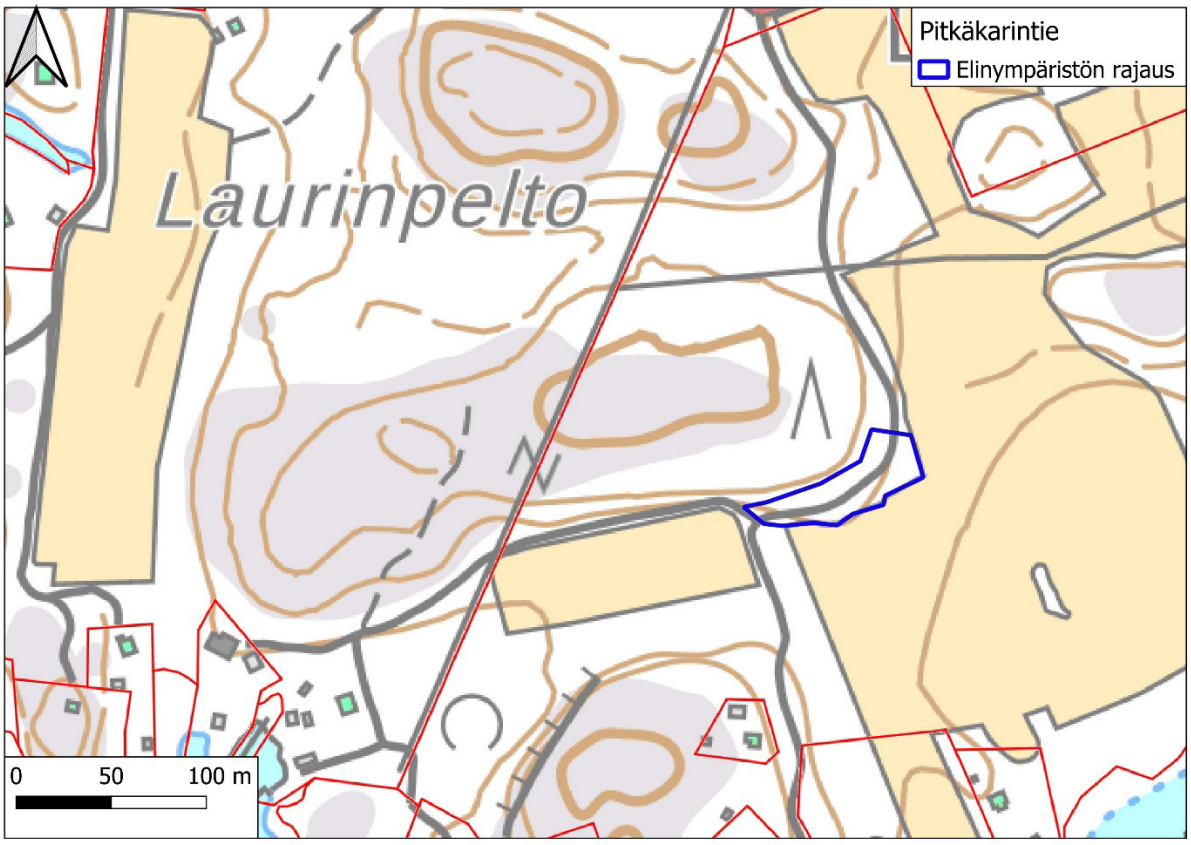
Maanpäässä Länsitalosta vähän länteen kasvaa Maanpääntien varrella vanhaa havumetsää. Maanpääntien reunoilla ja tien eteläpuolella on joitakin hyvävoimaisia syylälinnunhernekasvustoja, joista löytyi kohtalaisen runsaasti linnunhernetikkukoin miinausjälkiä (kartta 25). Kauempana tiestä metsä on syylälinnunherneelle liian tiheää.

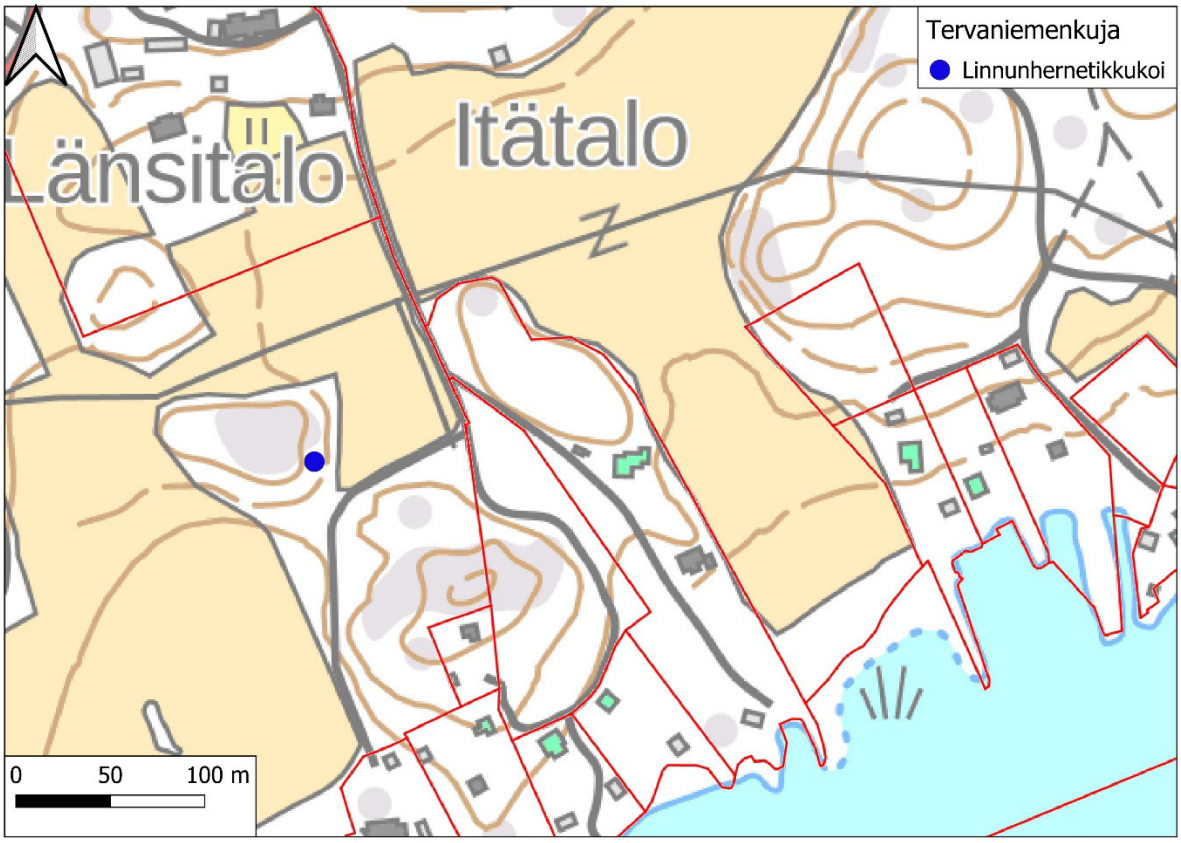
Kartta 25. Länsitalo.

PITKÄKARINTIE

Maanpään länsikärjessä Pitkäkarintien varrella Länsitalosta länteen kasvaa mäntyvaltaista kuivaa kangasmetsää. Tien pientareilla ja hieman myös metsän puolella on useita syylälinnunhernekasvustoja. Karttaan 26 rajatulta alueelta löytyi melko runsaasti linnunhernetikkukoin miinausjälkiä sekä tyhjä kotelokoppa. Tien varsi on melko valoisaa, mutta syvemmällä metsässä puusto on syylälinnunherneelle liian tiheää.

Kartta 26. Pitkäkarintie.

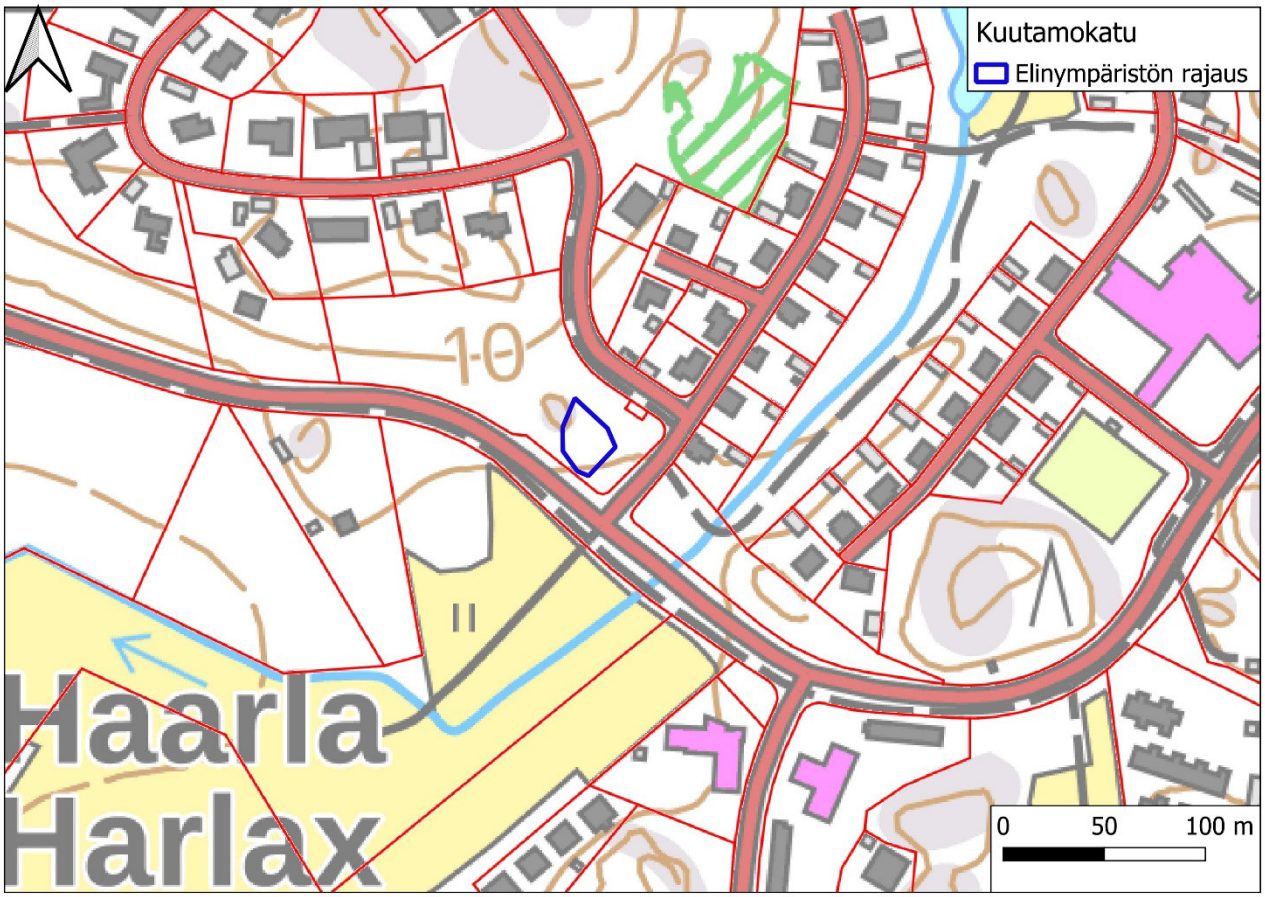
Kartta 27. Tervaniemenkuja.

TERVANIEMENKUJA

Maanpäässä Tervaniemenkujan länsipuolella sijaitsee kuivaa männikköä kasvava kallioinen kumpare. Sen itäreunalla lähellä peltoa kasvaa puolivarjoisassa ympäristössä syylälinnunhernettä (kartta 27). Esiintymä on melko suppea, mutta siitä löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Tarvetta puuston harventamiseen ei linnunhernetikkukoin kannalta ole.

KUUTAMOKATU

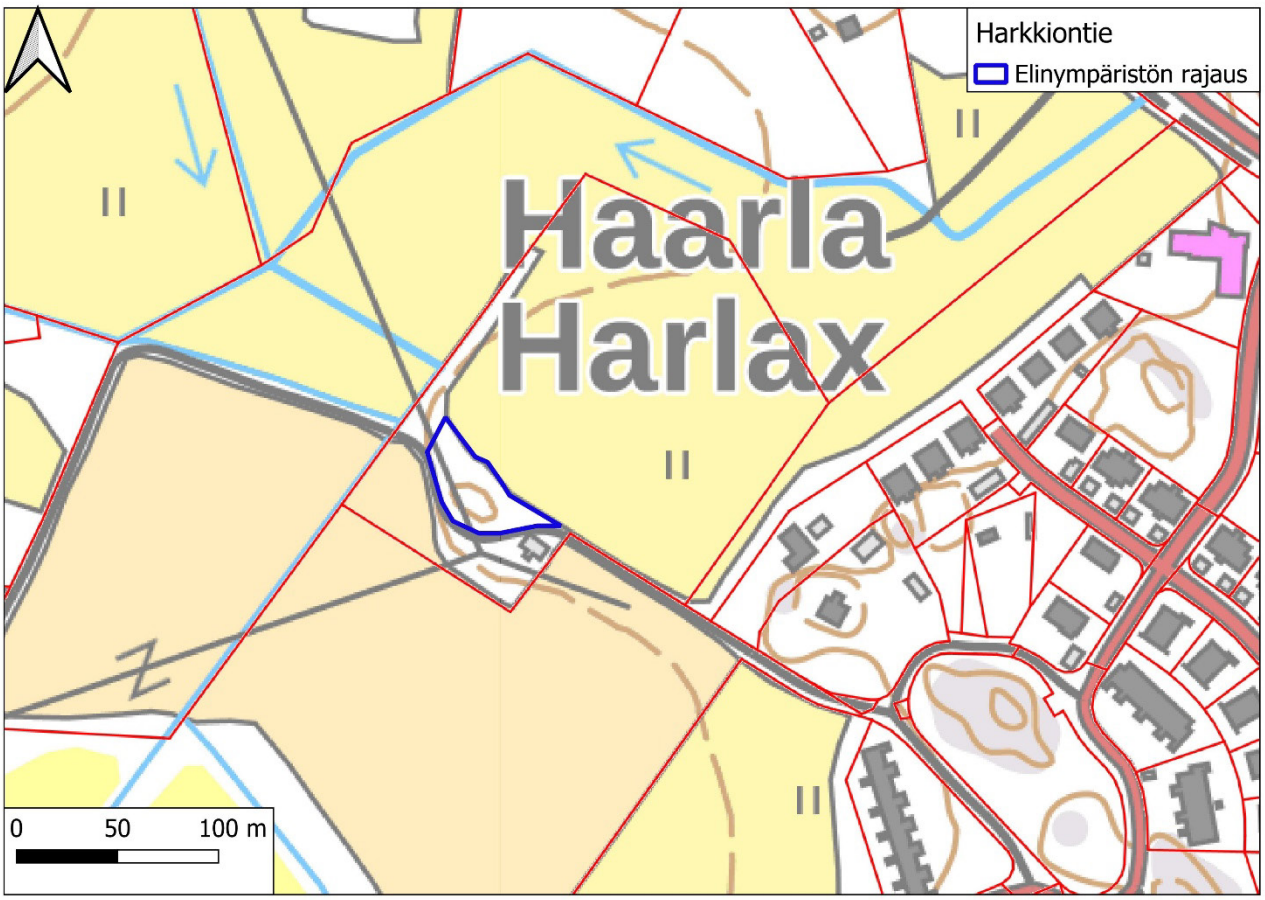
Haarlassa Kuutamokadun ja Tammistontien risteyksen tuntumassa sijaitsee vanhaa, puolivarjoisaa mäntyvaltaista metsää kasvava rinne. Paikalla kasvaa hieman syylälinnunhernettä (kartta 28). Linnunherneiltä löytyi tyhjä linnunhernetikkukoin kotelokoppa sekä miinausjälkiä. Puustoa ei ole tällä hetkellä tarvetta harventaa.

Kartta 28. Kuutamokatu.

HARKKIONTIE

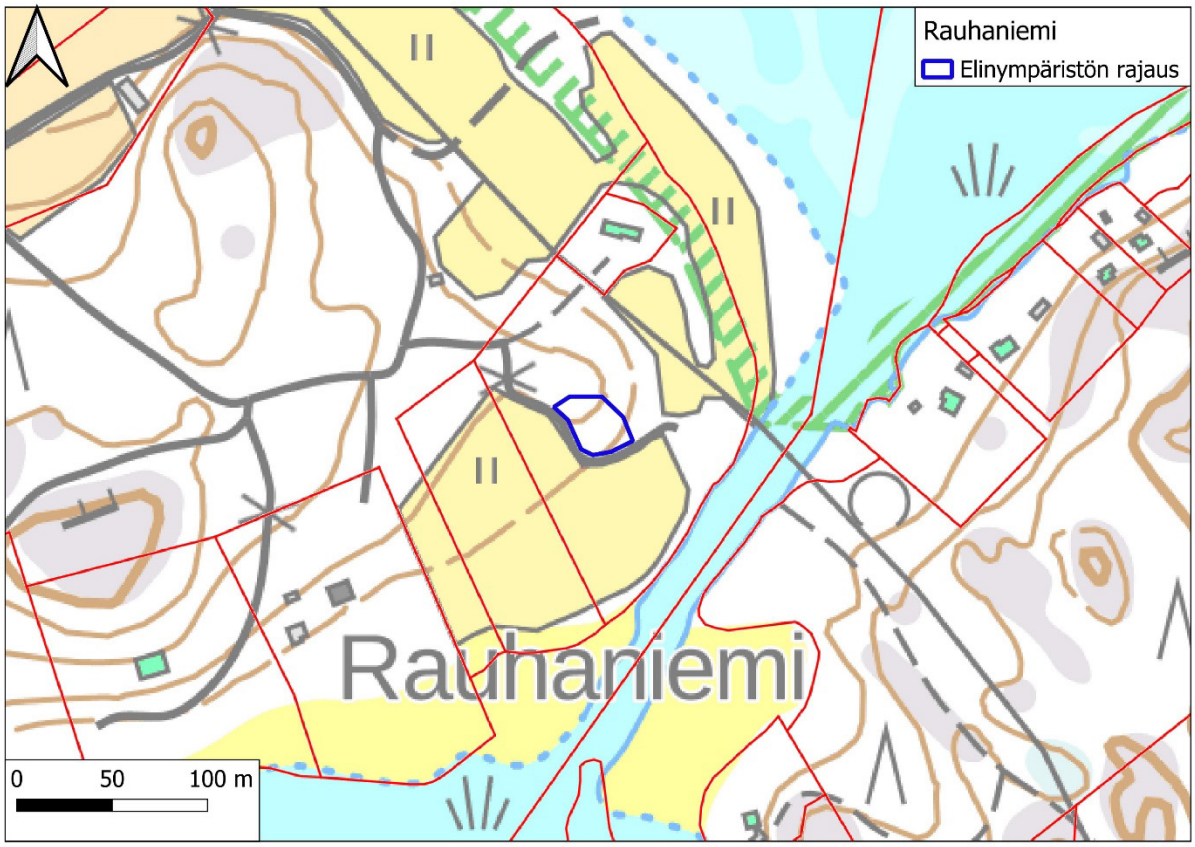
Haarlassa Harkkiontien varrella sijaitsee peltojen keskellä pieni kalliopohjainen ketokumpare. Melko umpeenkasvaneella kumpareella on nuorta puustoa ja pensaita, mutta yhä mm. runsaasti sikoangervoa. Syylälinnunhernettä esiintyy melko paljon. Linnunherneiltä löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä (kartta 29). Keto on raivauksen tarpeessa, mutta enemmän kasvillisuutensa kuin linnunhernetikkukoin vuoksi.

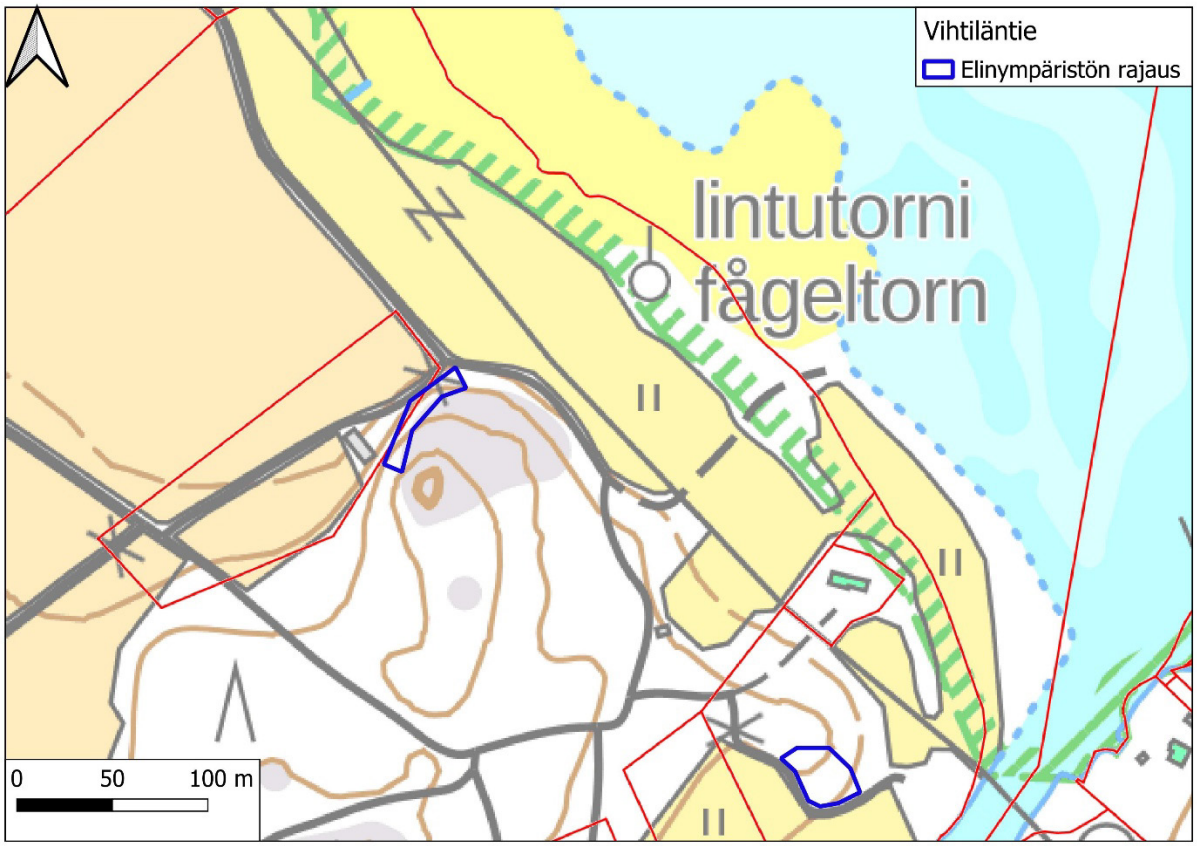
Kartta 29. Harkkiontien kartta.

RAUHANIEMI

Rauhaniemestä koilliseen Iso-Vihtilän ja Hirvensalon välisen salmen rantaan johtavan tien varrella (kartta 30) kasvaa edustavaa, melko valoisaa tammilehtoa. Kenttäkerroksessa kasvaa jonkin verran syylälinnunhernettä, joilta löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Paikalla ei ole tällä hetkellä hoitotarvetta.

Kartta 30. Rauhaniemi.

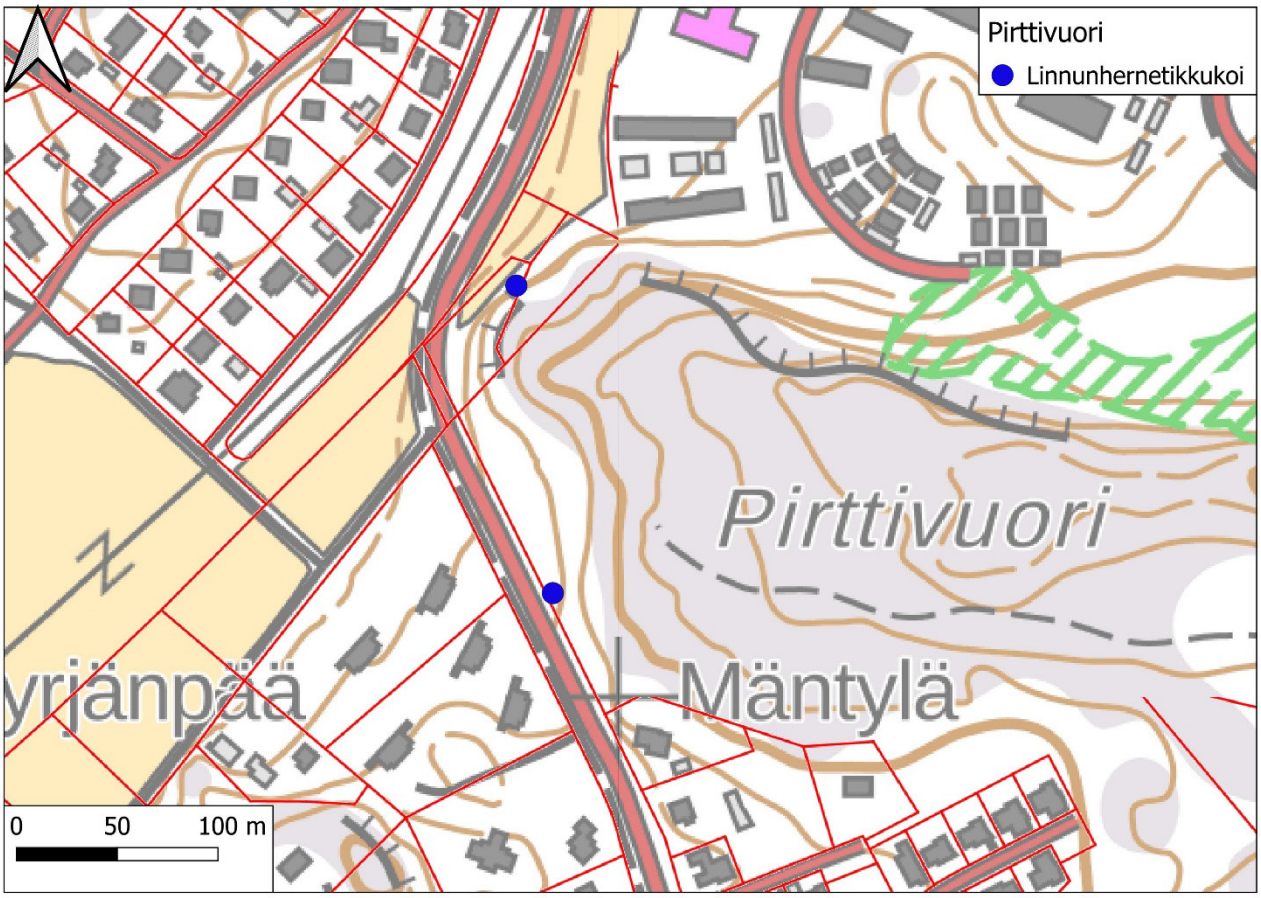
Kartta 31. Vihtiläntie.

VIHTILÄNTIE

Friskalanlahden lintutornin parkkipaikan vieressä kallion alla on kapea tammea kasvava lehtokaistale (kartta 31). Kenttäkerroksessa kasvaa syylälinnunhernettä, joilta löytyi linnunhernetikkukoin miinausjälkiä. Tarvetta hoitotoimille ei tällä hetkellä ole.

PIRTTIVUORI

Pirttivuoren länsirinteiden alla Pikisaarentien ja Vanhan Pikisaarentien lähellä on kaksi hyvin suppeaa linnunhernetikkukoin esiintymää (kartta 32) pienissä syylälinnunhernekasvustoissa. Esiintymistä pohjoisempi sijaitsee vanhan, puolivarjoisan mäntymetsän reunassa polun vierellä ja eteläisempi tienvarren kuivassa tiheässä nuoressa sekametsässä. Syylälinnunherne hyötyisi puuston harvennuksesta eteläisemmällä paikalla.

Kartta 32. Pirttivuori.

6. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.